

gedachten te wisselen. Het verkiezingsprogramma was amendeerbaar voor afdelingen, Kamercentrales en landelijke partijcommissies van advies.

Tijdens de 120^e algemene vergadering op vrijdag 29 september & zaterdag 30 september is het concept-programma besproken, zijn de ingediende amendementen behandeld en is door de leden *'Voor een samenleving met ambitie'* definitief vastgesteld. Deze krant is in oplage van 1,6 miljoen exemplaren verschenen.

11. VVD EERSTE KAMERFRACTIE

11.1 Samenstelling

Mevrouw mr. M.E. Bierman-Beukema toe Water
De heer mr. G.J.J. Biermans
Mevrouw N.H. van den Broek-Laman Trip
Mevrouw mr. A. Broekers-Knol
De heer drs. D.J.D. Dees
Mevrouw prof. dr. H.M. Dupuis
De heer mr. G.J. De Graaf
De heer J.J. van Heukelum
De heer drs. W.K. Hoekzema
Mevrouw drs. E.M Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije
De heer ir. N.G. Ketting
De heer drs. P.J.H.M. Luijten
De heer C.G.J. van den Oosten
De heer prof. dr. U. Rosenthal
Mevrouw mr. P. Swenker

Samenstelling fractiebestuur bij aanvang van het verslagjaar

De heer prof. dr. U. Rosenthal, voorzitter
De heer mr. G.J. de Graaf, vice-voorzitter
Mevrouw prof. dr. H.M. Dupuis, secretaris / penningmeester

11.2 Bijeenkomsten

Vergaderingen binnen de Eerste Kamerfractie.

De Eerste Kamerfractie vergadert iedere dinsdagochtend plenair. Dinsdag is de vergaderdag van de Eerste Kamer. Op deze dag vinden de plenaire vergadering en vergaderingen van commissies en overige fracties plaats.

11.3 Commissies

Commissie voor Algemene Zaken en Huis der Koningin

- Nicoline van den Broek-Laman Trip (coördinator)
- Uri Rosenthal (lid)
- Heleen Dupuis (plv.)
- Jan van Heukelum (plv.)

Commissie voor Binnenlandse Zaken en Hoge Colleges van Staat

- Jan van Heukelum (coördinator)
- Paul Luijten (lid)
- Willem Hoekzema (plv.)
- Nicoline van den Broek-Laman Trip (plv.)

Commissie voor Buitenlandse Zaken

- Dick Dees (coördinator)
- Uri Rosenthal (lid)
- Willem Hoekzema (plv.)
- Fred de Graaf (plv.)

Commissie voor Cultuur

- Elsabe Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije (coördinator)

- Nicoline van den Broek-Laman Trip (lid)
- Paul Luijten (plv.)
- Ger Biermans (plv.)

• **Commissie voor Defensie**

- Willem Hoekzema (coördinator)
- Fred de Graaf (lid)
- Uri Rosenthal (plv.)
- Dick Dees (plv.)

• **Commissie voor Economische Zaken**

- Paul Luijten (coördinator)
- Niek Ketting (lid)
- Cees van den Oosten (plv.)
- Ger Biermans (plv.)

Commissie voor Europese Samenwerkingsorganisaties

- Willem Hoekzema (coördinator)
- Ankie Broekers (lid)
- Uri Rosenthal (plv.)
- Dick Dees (plv.)

Commissie voor Financiën

- Ger Biermans (coördinator)
- Niek Ketting (lid)
- Willem Hoekzema (plv.)

Commissie voor de JBZ-raad

- Ankie Broekers-Knol (coördinator)
- Dick Dees (lid)

Commissie voor Justitie

- Ankie Broekers-Knol (coördinator)
- Fred de Graaf (lid)
- Uri Rosenthal (plv.)
- Ger Biermans (plv.)

Commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

- Cees van den Oosten (coördinator)
- Jan van Heukelum (lid)
- Els Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije (plv.)
- Marbeth Bierman-Beukema toe Water (plv.)

Commissie voor Milieu

- Niek Ketting (coördinator)
- Marbeth Bierman-Beukema toe Water (lid)
- Paula Swenker (plv.)

Commissie voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken

- Fred de Graaf (coördinator)
- Jan van Heukelum (lid)
- Heleen Dupuis (plv.)
- Ger Biermans (plv.)

Commissie voor Onderwijs

- Heleen Dupuis (coördinator)
- Els Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije (lid)

- Ankie Broekers (plv.)
- Paula Swenker (plv.)

Commissie voor Ontwikkelings-samenwerking

- Fred de Graaf (coördinator)
- Paul Luijten (lid)
- Paula Swenker (plv.)
- Heleen Dupuis (plv.)

Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

- Paula Swenker (coördinator)
- Elsabe Kalsbeek (lid)
- Ger Biermans (plv.)
- Nicoline van den Broek (plv.)

Commissie voor Verkeer en Waterstaat

- Marbeth Bierman-Beukema toe Water (coördinator)
- Cees van den Oosten (lid)
- Nicoline van den Broek-Laman Trip (plv.)

Commissie voor Verzoekschriften

- Nicoline van den Broek (coördinator)
- Niek Ketting (plv.)

Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Heleen Dupuis (coördinator)
- Paula Swenker (lid)
- Els Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije (plv.)
- Nicoline van den Broek-Laman Trip (plv.)

Commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

- Niek Ketting (coördinator)
- Marbeth Bierman-Beukema toe Water (lid)
- Paula Swenker (plv.)
- Cees van den Oosten (plv.)

Commissie voor Wetenschapsbeleid en Hoger Onderwijs

- Heleen Dupuis (coördinator)
- Dick Dees (lid)
- Ankie Broekers-Knol (plv.)
- Niek Ketting (plv.)

Contacten met de provincies:

- Willem Hoekzema: Groningen en Friesland
- Jan van Heukelum: Drenthe
- Elsabe Kalsbeek: Overijssel en Flevoland
- Fred de Graaf, Paul Swenker: Gelderland
- Cees van den Oosten: Utrecht
- Ankie Broekers-Knol, Paul Luijten, Marbeth Bierman-Schimmelpenninck van der Oije: Noord Holland
- Heleen Dupuis, Uri Rosenthal: Zuid Holland
- Nicoline van den Broek-Laman Trip: Zeeland
- Dick Dees: Noord-Brabant
- Ger Biermans: Limburg

12. VVD-Tweede Kamerfractie

Omvang:

Tot 6 september 2006: 27 leden

Na 6 september 2006: 26 leden

Na 30 november 2006: 22 leden.

12.1 Samenstelling 18e fractie bij aanvang verslagjaar

J.J. van Aartsen, Ch.B. Aptroot, drs. J.C. van Baalen, E.R.M. Balemans, W.I.I. van Beek, drs. S.A. Blok, mw. mr. I. Dezentjé Hamming-Bluemink, mw.drs. E. van Egerschot, mw. drs. A. Hirsi Ali, ir. P. H. Hofstra, drs. P. de Krom, mr. J.M.Lenards, mr. R. Luchtenveld, mw. A. van Miltenburg, mw. A.D.S.M. Nijs MBA, G.J. Oplaat, mw. F. Örgü, E.A.W. van der Sande, mr. A.H.J.W. van Schijndel, mw. drs. E.I. Schippers, mw. J.F. Snijder-Hazelhoff, F.Z. Szabó, mw. J. Veenendaal, drs. A.P. Visser, mw. mr. B.M. de Vries, mr. drs. F.H.H. Weekers, drs. F.W. Weisglas.

Samenstelling fractiebestuur bij aanvang van het verslagjaar

J.J. van Aartsen: voorzitter

mw. mr. B.M. de Vries: vice-voorzitter

ir. P.H. Hofstra: secretaris

drs. S.A. Blok: penningmeester en secretaris-personeel

12.2 Wijzigingen tijdens het verslagjaar in de samenstelling van de fractie tot de TK-verkiezingen

Op 16 mei verlaat mevr. drs. A. Hirsi Ali de fractie vanwege de constatering van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie dat haar het Nederlanderschap nooit is verstrekt omdat zij, volgens de minister, op de naturalisatie papieren niet de juiste achternaam heeft vermeld.

Op 1 juni wordt in deze vacature mevr. mr. L.J. Griffith opnieuw beëdigd. Zij verliet de fractie op 1 juni 2005 voor het wethouder- en lijsttrekkerschap in Amsterdam.

Na de raadsverkiezingen wordt mr. R. Luchtenveld wethouder in Amersfoort. Hij verlaat de fractie op 27 juni 2006.

In deze vacature wordt op 28 juni drs. M. Rutte opnieuw beëdigd. Hij verliet de fractie op 27 mei 2003 vanwege zijn benoeming tot staatssecretaris voor SoZaWe.

Begin september publiceert het fractielid mr. A.H.J.W. van Schijndel kritiek op het concept-verkiezingsprogramma eindigend met het niet uitsluiten van een overstap naar een 'niet gevestigde partij'. Dat laatste wordt door het fractielid Van Schijndel niet teruggenomen. Om die reden wordt het fractielid door de fractievoorzitter (Rutte) op 6 september uit de fractie gezet. Van Schijndel neemt zijn zetel mee. De fractie telt daarna 26 zetels.

Wijzigingen tijdens verslagjaar in het fractiebestuur tot de TK-verkiezingen

Op 8 maart legt J.J. van Aartsen het fractievoorzitterschap neer. Hij wordt opgevolgd door W.I.I. van Beek.

Op 8 maart legt mevrouw mr. B.M. de Vries het vice-voorzitterschap neer. Zij wordt opgevolgd door mevrouw drs. E.I. Schippers.

Op 28 juni legt W.I.I. van Beek zijn voorzitterschap neer. De fractie kiest drs. M. Rutte tot fractievoorzitter. Op voorstel van M. Rutte blijft W.I.I. van Beek lid van het fractiebestuur.

12.3 Gemeenteraadsverkiezingen

Op maandag 16 januari, komt de fractie met de bewindslieden en alle bij de campagne betrokken medewerkers bijeen in Wassenaar ter bespreking van de raads campagne. De fractieleden en de medewerkers zijn intensief betrokken bij de voorbereidingen en uitvoering van de diverse activiteiten.

Wisselingen van fractievoorzitter tot de TK-verkiezingen

In de nacht van dinsdag 7 maart op woensdag 8 maart legt Van Aartsen het fractievoorzitterschap neer vanwege de in zijn ogen teleurstellende uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen. Woensdag 8 maart staat Van Aartsen om 11.00 uur de media te woord in een live uitgezonden persconferentie. In de reeds geconvoceerde fractievergadering om 11.30 uur informeert hij de fractie omtrent zijn beweegredenen. De fractie besluit de procedure voor de verkiezing van een nieuwe fractievoorzitter die dag te starten en af te ronden. Daartoe wordt een biechtstoelcommissie ingesteld met de volgende samenstelling: het oudste lid in anciënniteit Weisglas (voorzitter), de partijvoorzitter (Van Zanen) en de voorzitter van de VVD-Eerste Kamerfractie (Rosenthal).

Om 17.00 uur volgt een fractiebewindsliedenoverleg over de ontstane situatie. Daarin wordt de opdracht aan de biechtstoelcommissie vastgesteld, de commissie start aansluitend met de biechtstoelprocedure waarbij alle fractieleden worden geraadpleegd. Na afloop komt om 23.45 uur de fractie bijeen. De fractie wordt geïnformeerd over de uitkomst van de biechtstoelcommissie. Hierna kiest de fractie Van Beek tot fractievoorzitter. Vervolgens treedt mevrouw De Vries terug als vice-voorzitter. Op voorstel van de fractievoorzitter wordt mevrouw Schippers verkozen tot vice-voorzitter. Na het winnen van de lijsttrekkerverkiezing door, en de beëdiging van M. Rutte als fractielid stelt W.I.I. van Beek zijn functie als fractievoorzitter ter beschikking. De fractie ziet af van een biechtstoelprocedure en van een schriftelijke stemming. M. Rutte wordt woensdag 28 juni bij acclamatie unaniem verkozen tot fractievoorzitter.

Val van het kabinet Balkenende-2:

Na een debat over de procedure rondom de naturalisatie van mevrouw Hirsi Ali stapt D66 op donderdag 29 juni uit het kabinet. De CDA- en VVD-bewindslieden bieden vervolgens hun ontslag aan de Koningin aan. Na een korte informatie onder leiding van informateur R. Lubbers legt het CDA-/VVD-minderheidskabinet Balkenende-3, met gedoogsteun van de LPF op vrijdag 7 juli de Regeringsverklaring af.

12.4 Verkiezingen Tweede Kamer op 22 november

De voorbereidingen voor de geplande verkiezingen in 2007 worden door de val van het kabinet versneld. De fractieleden en medewerkers ondersteunen de kandidaten waar mogelijk. Op een aantal avonden in oktober worden de 1^e 40 TK-kandidaten inhoudelijk voorbereid op de campagne-debatten. Tijdens de campagne komen de 1^e 40 TK-kandidaten wekelijks bijeen. Tijdens het verkiezingsreces worden de vele activiteiten bijgewoond. De fractie behaalt op 22 november 22 zetels.

12.5 Op 30 november start de 19e fractie (22 leden) die als volgt is samengesteld

drs. M. Rutte, Ch.B. Aptroot, drs. J.C. van Baalen, W.I.I. van Beek, drs. S.A. Blok, drs. A.J. Boekstijn, J.H. ten Broeke, mw. dr. B.I. van der Burg, mw. mr. I. Dezentjé Hamming-Bluemink, mw. mr. L.J. Griffith, H.G.J. Kamp*, drs. P. de Krom, mw. A. van Miltenburg, mw. mr. H. Neppéus, mr.drs. A. Nicolai*, J.W. Remkes*
mw. drs. E.I. Schippers, mw. J.F. Snijder-Hazelhoff, mr. F.Teeven, mw. drs. M.C.F. Verdonk*, mr.drs. F.H.H. Weekers, drs. H. Zijlstra.

* tevens bewindspersoon

Samenstelling fractiebestuur na de TK-verkiezingen

Na de verkiezingen voor de Tweede Kamer kiest de nieuwe fractie in nieuwe samenstelling M. Rutte op 23 november 2006 bij acclamatie unaniem als voorzitter. De fractie stemt op 12 december in met het voorstel van de fractievoorzitter om niet te wachten tot het einde van de formatie maar reeds dan de fractiebestuursleden voor de komende periode te kiezen. Het fractiebestuur ziet er daarna als volgt uit:

drs. M. Rutte: voorzitter

mw. drs. E.I. Schippers: vice-voorzitter

W.I.I. van Beek, secretaris

drs. S.A. Blok: secretaris personeel/penningmeester

mw. drs. M.C.F. Verdonk: secretaris voor de partijcontacten

Na de TK-verkiezingen

Direct na de verkiezingen begint het klasje voor de nieuwe leden onder leiding van (oud) fractielid Pieter Hofstra. De fractie is niet betrokken bij de informatie en bereidt zich voor op de oppositie.

Bijzondere bijeenkomsten in het verslagjaar:

Op 23 mei neemt de fractie in een besloten bijeenkomst afscheid van mevrouw Hirsi Ali. De afscheidsreceptie wordt gehouden op 31 augustus. Voorafgaand aan de receptie wordt in de oude Zaal, onder leiding van F. Bolkestein, een symposium gehouden met de titel: "Wat een volksvertegenwoordiger in de 21^e eeuw moet kunnen".

Op 27 juni neemt de fractie met een receptie afscheid van de heer Luchtenveld.

Op de laatste kamerdag van de 17^e fractie neemt de fractie in een besloten lunch afscheid van de oud-fractievoorzitter Van Aartsen.

Op 28 november neemt de fractie met een receptie afscheid van de fractieleden die zich niet hebben gekandideerd voor een nieuwe periode: Van Aartsen, Hofstra, De Vries, Balemans en Örgü.

De fractieleden Weisglas, Van Egenschot, Visser, Lenards, Veenendaal en Nijs, die zich ook niet kandideerden voor een nieuwe periode, stelden geen prijs op een afscheidsreceptie.

Vergaderingen binnen de fractie

De fractie vergadert plenair, ter voorbereiding op de Kamerweek, iedere dinsdagochtend.

Op een aantal woensdagmiddagen komt de fractie bijeen ter bespreking van een thema voor de lange termijn. Het fractiebestuur vergadert in beginsel één keer per week.

De fractiecommissies bepalen zelf de vergaderfrequentie.

Overige

De fractie ontvangt in het verslagjaar 75 groepen. Hier is het aantal groepen dat wordt ontvangen door individuele fractieleden niet bij inbegrepen.

De fractie ontvangt in dit verslagjaar 279 brieven en via het partijbureau 186. De aan de leden verzonden brieven zijn hier niet bij inbegrepen. De fractievoorzitter ontvangt rechtstreeks 2411 brieven en e-mails.

Zowel de fractie als de fractieleden ontvangen enorme aantallen e-mails.

De diverse vergaderingen van partijcommissies, themabijeenkomsten en congressen van de partij worden door fractieleden bijgewoond.

De gesprekken met belangenorganisaties en bedrijven worden gecontinueerd.

De KC-voorzitters en een vertegenwoordiger uit het HB zijn roulerend in de gelegenheid om de reguliere dinsdagochtend fractievergadering bij te wonen.

13. VVD-EUROPEES-PARLEMENTFRACTIE

13.1 Samenstelling en portefeuillevverdeling

De Europese fractie VVD bestond in 2006 uit Jules Maaten, Jan Mulder, Toine Manders en Jeanine Hennis-Plasschaert. In 2009 zijn de volgende verkiezingen voor het Europees Parlement.

Portefeuillevverdeling

Jules Maaten (delegatieleider):

Commissie Milieubeheer en Volksgezondheid

Economische en Monetaire Commissie

Commissie Constitutionele Zaken

Coördinatiegroep Lissabon Strategie

Delegatie ASEAN

Delegatie EU-Rusland

Jeanine Hennis-Plasschaert:

Commissie Vervoer en Toerisme

Commissie Justitie, Binnenlandse Zaken en Burgerlijke Vrijheden

Delegatie EU-Roemenië

Delegatie EU-Turkije

Jan Mulder:

Vice-voorzitter Begrotingscommissie

Coördinator ALDE Commissie Begrotingscontrole

Commissie Landbouw

Commissie Visserij

Vice-voorzitter delegatie EU-Zuid-Azië

Delegatie EU-Zuid-Afrika

Toine Manders:

Coördinator ALDE Commissie Interne Markt en Consumentenbescherming

Commissie Industrie, Onderzoek en Energie

Commissie Juridische Zaken

Delegatie EU-China

Delegatie EU-ACP

Delegatie EU-Latijns Amerika

13.2 ALDE-fractie

De VVD-leden in het Europees Parlement maken deel uit van de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa (ALDE). De ALDE-fractie is de derde fractie in het Europees Parlement en heeft 90 leden (dertien Italianen, twaalf Britten, elf Fransen, zeven Duitsers, zeven Litouwers, zes Belgen, vijf Nederlanders, waarvan vier van de VVD en één van D66, vijf Finnen, vier Denen, vier Polen, drie Zweden, twee Spanjaarden, twee Esten, twee Slovenen, twee Hongaren, een Let, een Cyprioot, een Ier, een Oostenrijker en een Luxemburger). Tevens zijn er in 2006 16 waarnemers uit de kandidaat-lidstaten Roemenië en Bulgarije (negen Roemenen en zeven Bulgaren). De Brit Graham Watson fungeert als fractievoorzitter. De ALDE-fractie wordt gedragen door twee Europese politieke partijen, de ELDR (waar de VVD lid van is) en de Europese Democratische Partij.

13.3 Contact met de VVD-geledingen

De VVD-leden in het Europees Parlement onderhouden intensieve betrekkingen met de partij. Zo worden de partijbijeenkomsten bezocht en woonden de Europarlementariërs bij toerbeurt de vergaderingen van de Tweede Kamerfractie, het hoofdbestuur, het HBKC en het wekelijkse bewindspersonenoverleg bij. Daarnaast zijn zij toehoorder in een aantal partijcommissies. In 2006 bracht een aantal kamercentrales en afdelingen op uitnodiging van de Eurofractie een bezoek aan het Europees Parlement in Brussel of Straatsburg. De Europese fractie houdt eveneens contact met de VVD-leden in Nederland. Ook levert de Europese fractie wekelijks bijdragen aan de digitale nieuwsbrief Thorbeckeweb. Meer informatie over de activiteiten van de VVD-Eurofractie vindt men op de website www.vvd.nl (Eurofractie) en op de individuele websites van de leden.

Om de communicatie met de achterban te verbeteren heeft de Europese fractie een permanente campagne opgezet. Rechtstreeks contact met de kiezer is daarbij zeer belangrijk. Daarom bieden we de mogelijkheid tot discussie in Brussel en in Nederland door middel van persoonlijke ontmoetingen, voor burgers van binnen maar ook van buiten de VVD. De leden van de Eurofractie hebben een verdeling gemaakt van de VVD-kamercentrales; elk lid is contactpersoon voor een aantal kamercentrales. Jules Maaten is contactpersoon voor de KC's Den Haag, Dordrecht, Rotterdam en Zuid-Holland Noord; Jeanine Hennis-Plasschaert voor de KC's Amsterdam, Den Helder, Flevoland, Haarlem en Utrecht; Jan Mulder voor de KC's Drenthe, Friesland, Groningen, Overijssel en Zeeland, en Toine Manders voor de KC's Brabant, Gelderland en Limburg. De leden organiseren op eigen initiatief bijeenkomsten met hun achterban in Nederland.

13.4 Speerpunten Eurofractie in 2006

Het was een jaar van de bezinningsperiode na het Franse en Nederlandse 'nee' tegen het grondwettelijk verdrag. Er was geen breed debat over de toekomst van Europa en de noodzakelijke hervormingen bleven uit.

Ondanks de impasse rondom een nieuw Europees verdrag ging het parlementaire werk gewoon door. In 2006 heeft de Eurofractie er scherp op toegezien dat de fundamentele vrijheden van Europese burgers niet in het gedrang kwamen. Tevens is er veel gedaan aan het verstevigen van de interne markt en de innovatiekracht van de Europese Unie en aan het marktgericht maken van het landbouwbeleid. Verder zorgde de Eurofractie voor een beter financieel management van de EU en een effectief economisch en monetair beleid. Mede op initiatief van de VVD-Eurofractie komt er meer aandacht voor het MKB vanuit Europa.

13.5 Afsluitend

2006 Was het jaar van de stagnatie van de Europese integratie. Toch is op tal van dossiers vooruitgang geboekt. Het was het Europees Parlement dat de doorbraak forceerde op ondermeer de dienstenrichtlijn, de nieuwe chemicaliën wetgeving (REACH) en de Financiële Perspectieven. In het geval dat consensus tussen de twee grote politieke blokken in het Europees Parlement ontbreekt, de christen-democraten en de socialisten, bepalen de liberalen de meerderheid. In dit politieke krachtenveld dragen de VVD-Europarlementariërs bij aan een liberaler Europa.

14. VVD-Bestuurdersvereniging

14.1 Algemeen

De VVD-Bestuurdersvereniging heeft in 2006 een personele wijziging in de ambtelijke ondersteuning ondergaan. De heer drs. H.L. Zilverentant, die de functie van bestuurssecretaris combineerde met de functie van assistent bestuurszaken op het Algemeen Secretariaat van de VVD, is na het vertrek van de directeur van de VVD belast met de waarneming van de dagelijkse leiding op het Algemeen Secretariaat. Mevrouw drs. E.Ph. Gobits en mevrouw C.C.M. de Kok nemen de werkzaamheden voor de VVD-Bestuurdersvereniging over. Deze functiecombinatie vloeit voort uit de overeenkomst tussen de VVD-Bestuurdersvereniging en de VVD waarbij alle (huidige) diensten van de VVD-Bestuurdersvereniging, met uitzondering van Provincie en Gemeente, voor een vast bedrag per jaar worden ingekocht bij de VVD.

De heer ing. W. Schoevers uit Leidschendam is als redacteur aan Provincie en Gemeente verbonden. Het tijdschrift is negen maal verschenen met dit jaar wederom een extra congreseditie. Tevens werd door veel leden van de vereniging van de advies- en klankbordfunctie van het bureau gebruikgemaakt.

14.2 Ledental

Het ledental van de VVD-Bestuurdersvereniging heeft een lichte stijging te zien gegeven. Dit komt vooral, omdat vertrekkende raadsleden na de Gemeenteraadsverkiezingen automatisch buitengewoon lid worden. Conform de reglementen van de VVD-Bestuurdersvereniging zijn de vertrekkende raads- en statenleden in ieder geval nog het lopende jaar lid van de vereniging en kunnen daarna opteren voor het buitengewoon lidmaatschap. Het blijkt dat het buitengewoon lidmaatschap zeker de eerste jaren nadat een raads- of statenlidmaatschap afgelopen is nog voortgezet wordt. Daarnaast wordt geconstateerd dat er in dit jaar een aantal raadsleden zich van de VVD hebben afgescheiden. De ledenadministratie wordt in het kader van het afgesloten contract nu volledig door de VVD verzorgd.

14.3 Bestuur

In 2006 bestond het bestuur uit de navolgende personen:

Dagelijks bestuur: mr. M.A.P. van Haersma Buma (voorzitter), mevrouw mr. M.N. Kallen-Morren (vice-voorzitter), mevrouw M.H. Kroes (secretaris), drs. H. Dijkema (penningmeester, vanaf 4 november), drs. M.F.A. van Diessen (lid, tot 4 november) en C.A. Lok (lid, vanaf 4 november).

Provinciale vertegenwoordigers: mevrouw T. Klip-Martin (Drenthe), J. Lodders (Flevoland), A.M.H. Roolvink (Friesland, tot 4 november), mevrouw A. de Vries (Friesland, vanaf 4 november), H.L. Wichgers (Gelderland), mevrouw S.W.P.J. Sengers (Groningen), B.A.H. Aldewereld (Limburg), O. Hoes (Noord-Brabant), M. Schoenmaker (Noord-Holland), mevrouw J. van Harsselaar-Timmer (Overijssel), mevrouw M. Verburg-van der Vegte (tot 4 november), mevrouw N.D. van der Broek (Utrecht, vanaf 4 november), mr. S.J. Heijning (Zeeland), mr. J.C. de Looff (tot 4 november), F. van de Oever (Zuid-Holland, vanaf 4 november).

Kwaliteitszetel: J.M. Geluk (waterschapsbestuurders).

Mevrouw mr. M.E. Tsoutsanis-van der Koogh is als lid van advies namens het hoofdbestuur van de VVD toegevoegd. De voorzitter van de redactieraad H. Zomerdijk is eveneens adviseur van het Algemeen Bestuur.

14.4 Bijzondere projecten

Bijeenkomsten:

Zoals gebruikelijk organiseerde de VVD-Bestuurdersvereniging naast regionale bijeenkomsten een aantal landelijke activiteiten.

Op 4 februari vond de campagnedag 'Local heroes II' plaats in Nijkerk. Dit was een gezamenlijke bijeenkomst van de VVD-Bestuurdersvereniging en het VVD-campagneteam. Centraal stonden de gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart.

Op 1 april was de jaarvergadering die in het teken stond van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen en de aanstaande lijsttrekkersledenraadpleging.

Op 4 juni vond de jaarlijkse ontmoeting plaats van alle VVD-statenleden. Ditmaal werd deze Statendag georganiseerd door de statenfractie in de provincie Noord-Holland.

Op het jaarcongres in Lunteren op vrijdag 3 en zaterdag 4 november werd uitgebreid aandacht besteed aan het 60-jarig jubileum van de vereniging. De lustrumcommissie had een programma voorbereid onder het motto 'een Feest der herkenning'. De voorzitter, Michiel van Haersma Buma, blikte vrijdagavond terug op zestig jaar VVD-Bestuurdersvereniging. Willibrord van Beek werd benoemd tot erelid en de VVD-Bestuurdersvereniging kreeg uit handen van partijvoorzitter Jan van Zanen de Stikkerplaquette uitgereikt.

Na de workshops op zaterdagochtend werd het congres afgesloten met een ontmoetingsmarkt, waarop allerlei subverenigingen, commissies en aan de VVD gelieerde organisaties zich aan de bestuurders presenteerden.

Op de zaterdagmiddag werd vervolgens de aftrap gegeven voor de start van de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november.

14.5 Burgemeestersbenoemingen

- P.J.J. Verhoeven is per 1 februari benoemd tot burgemeester van Heeze-Leende.
- P.J.J.M. Mangelmans is per 1 februari benoemd tot waarnemend burgemeester van Soest.
- Mevrouw W.J.G. Delissen-van Tongerlo is per 1 maart benoemd tot burgemeester van Grave.
- mr. R.S.M.R. Offermans is per 1 maart benoemd tot burgemeester van Meerssen.
- Mevrouw M. van Lente-Huiskamp is per 1 april benoemd tot burgemeester van Epe.
- F.W. van Gils is per 1 april benoemd tot burgemeester van Huizen.
- Mevrouw M. Clermonts-Aretz is per 1 mei benoemd tot burgemeester van Onderbanken.
- J. de Groot is per 1 mei benoemd tot waarnemend burgemeester van Vught.
- Mevrouw L.A.G.M. de Zeeuw-Lases is per 1 juni benoemd tot burgemeester van Neerijnen.
- P.H.M. Scheffer is per 1 juli benoemd tot burgemeester van Harlingen.
- S.W.J.G. Schelberg is per 28 augustus benoemd tot burgemeester van de heringedeelde gemeente Teylingen.
- Mevrouw W.M. Verver-Aartsen is per 1 september benoemd tot burgemeester van Schiedam.
- G.F. Naafs is per 1 september benoemd tot burgemeester van de heringedeelde gemeente Utrechtse Heuvelrug.
- G.A.A.J. Jansen is per 15 november benoemd tot burgemeester van Cromstrijen.

15. Liberale Internationale Groep Nederland (LIGN)

Op donderdag 27 april 2006 hield de Liberale Internationale Groep Nederland (LIGN) haar Jaarvergadering in het Carlton Ambassador Hotel te Den Haag. De Roemeense premier Calin Popescu Tariceanu was gastspreker en hield een inleiding over het aanstaand lidmaatschap van Roemenië van de Europese Unie. Ook de vele recente hervormingen die Roemenië had doorgevoerd om lid te kunnen worden van de EU en de samenwerking daarbij met de VVD kwamen aan bod.

Gezamenlijk met de Thorbecketafel van Sociëteit De Witte organiseerde de LIGN op donderdag 11 mei een discussie met Graham Watson. De leider van de liberale ALDE-fractie in het Europees Parlement hield een inleiding over de bijzondere positie die de liberale fractie inneemt in het EP. De liberale fractie speelt als derde partij in het EP vaak een doorslaggevende rol in bij het aannemen of verwerpen van voorstellen. Tevens gaf hij zijn visie over de liberale fractie binnen een EU van 15 en 27 leden.

Van donderdag 22 tot en met zaterdag 24 juni vond de Executive Meeting van de Liberale Internationale plaats te Manila in de Filipijnen. Namens de LIGN was haar voorzitter Hans van Baalen, tevens Deputy President van de LI, aanwezig. Het betrof een gezamenlijke bijeenkomst van de Liberale Internationale, de ELDR/ALDE en 'The Council of Asian Liberals and Democrats' (CALD). De Filipijnse Liberale Partij was gastheer van de conferentie.

Het 18-maandelijkse congres van de Liberale Internationale vond in 2006 van donderdag 9 tot en met zaterdag 11 november plaats in Marrakech, Marokko. Thema was 'Democracy and Development: a Liberal view'. Voorts presenteerde Hans van Baalen een rapport over de Spaanse Sahara, een voormalige Spaanse kolonie, die in de jaren '70 bij Marokko is gevoegd. Eerder in 2006 bezocht een *fact finding mission* van de LI, onder leiding van Van Baalen, de voormalige Spaanse Sahara, Marokko en Algerije. De gezamenlijke VVD/LIGN-congresdelegatie, onder leiding van de Internationaal Secretaris van de VVD, Mark Dijk, was in Marrakech vertegenwoordigd met 13 delegatieleden. Gastheer van het congres was de Marokkaanse liberale partij l'Union Constitutionnelle.

Het LIGN-bestuur bestond in 2006 uit Hans van Baalen (Voorzitter, tevens Deputy President van de Liberale Internationale), Petra Hoving (Vice-voorzitter), Eric Trinthamer (Secretaris), Raymond van der Meer (Peningmeester), Kalin Anev (Bestuurslid Communicatie), Stephan Stegweg (Bestuurslid algemeen) en Mark Dijk (Bestuurslid qualitate qua namens de VVD). In 2006 telde de LIGN 208 leden.

16. Partijcommissies

16.1 Partijcommissie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer dr T Zwart, voorzitter, mevrouw drs O F Scheidel, secretaris, de heer J J van Aartsen, de heer E R M Balemans, de heer W I I van Beek, de heer J D Berghuijs, de heer K W Th Berghuijs, de heer dr N V Both, de heer mr D Bijl, de heer J Broersma, de heer C J M de Bruin, de heer drs A J Ditewig, de heer drs E J H S Flipse, de heer drs J F M Gaillard, de heer mr C M de Graaf, mevrouw mr drs D de Groot, beleidsmedewerker fractie, de heer mr M A P van Haersma Buma, mevrouw J A Hennis-Plasschaert, de heer J J van Heukelum, de heer mr drs A H Hoefakker, de heer drs W K Hoekzema, mevrouw drs J A L Kensmil, de heer drs K J R Klompenhouwer, de heer mr P Koorn, mevrouw mr C L Liebregs, de heer mr R Luchtenveld, de heer drs P J H M Luijten, de heer H M Meijdam, mevrouw drs M B A Molenaar, de heer dr R Nehmelman, mevrouw A D S M Nijs MBA, de heer drs J G A Paans, mevrouw drs M Propstra, de heer E A W van der Sande, de heer mr A H J W van Schijndel (eerste helft jaar) de heer drs J M Staatsen, de heer drs F Z Szabo, de heer mr ing C van Tilborg, de heer A A de Veth, de heer M C de Voogd en de heer drs H J Th Wilmer

Algemeen

De partijcommissie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties levert op diverse manieren een bijdrage aan de gedachtevorming en discussie binnen de VVD. De commissie heeft zichzelf de opdracht gegeven om te functioneren als een flexibele eenheid die (1) zelfstandig of in samenwerking met andere commissies conceptadviezen opstelt, (2) optreedt als klankbord voor onze volksvertegenwoordigers en (3) fungeert als discussieplatform waarin de ontwikkelingen op haar terrein worden gevolgd en onder de loep worden genomen. De partijcommissie is vernieuwend bezig en schuwt het niet om taboes te doorbreken met haar standpunten.

Structuur van de partijcommissie/orgaan

De commissie kende in 2006 twee overlegvormen: de plenaire commissie en ad hoc werkgroepen. De voorbereiding van de commissievergadering ligt in handen van de voorzitter en de secretaris. De plenaire commissie is verantwoordelijk voor de inhoudelijke gedachtevorming en komt bijeen in het Tweede Kamergebouw. De plenaire commissie is op de volgende dagen bijeengeroepen: 21 februari, 3 april, 22 mei, 22 juni, 12 september, 18 oktober en 14 november. De twee geplande vergaderingen in oktober en november hebben geen doorgang gehad in verband met beperkte deelname. De plenaire commissie is op 22 november 2006 op grond van artikel 34.2 lid c van het Huishoudelijk Reglement van de landelijke VVD ontbonden.

Het jaar 2006 heeft voor de commissie grotendeels in het teken gestaan van het opstellen van een concept-visiedocument Bestuur. Hiervoor zijn vier ad-hoc werkgroepen ingesteld onder leiding van de secretaris mevrouw O.F. Scheidel.

De eerste ad-hocwerkgroep was reeds in 2005 ingesteld en handelde over de gekozen minister-president. Deze werkgroep is opgericht naar aanleiding de wijziging in het Liberaal Manifest over de positie van de minister-president (mei 2005). De werkgroep heeft scenario's voor de gekozen MP uitgewerkt, een bijdrage geleverd aan het Flitscongres van 17 juni 2006 en een eindrapport ten behoeve van het visiedocument bestuur opgesteld. De ad-hocwerkgroep stond onder leiding van mevrouw O.F. Scheidel, secretaris was de heer J.H. Broersma.

Een tweede ad hocwerkgroep behandelde het onderwerp middenbestuur en stond onder leiding van de heer M.C. de Voogd. De werkgroep heeft een bijdrage geleverd aan het

Flitscongres van 17 juni 2006 en een eindrapport opgesteld ten behoeve van het visiedocument bestuur.

Een derde werkgroep behandelde het onderwerp Kiesstelsel en stond onder leiding van de heer R. Nehmelman. Een laatste werkgroep behandelde het thema inrichting staatsbestel en stond onder leiding van mevrouw O.F. Scheidel. De twee laatste ad-hocwerkgroepen hebben ook een bijdrage geleverd aan het visiedocument bestuur.

Samenstelling partijcommissie/orgaan

De commissie bestond op 1 januari 2006 uit 31 personen waarvan 1 fractiemedewerker en 3 toehoorders. Er waren 14 adviserende leden. De commissie bestond op 21 november 2006 uit 29 personen, 1 fractiemedewerker en 2 toehoorders. Er waren 12 adviserende leden. In het afgelopen jaar hebben vier leden om verschillende redenen de commissie verlaten: mevrouw M.H.E. v.d. Broek-Broekx, mevrouw M.B.A. Molenaar, de heer A.M.H. Roolvink en de heer A.A. de Veth. De commissie werd uitgebreid met de mevrouw J.A.L. Kensmil, de heer R. Luchtenveld (toehoorder, eerder adviserend lid) de heer M.C. de Voogd (eerder toehoorder) en de heer N.V. Both (eerder toehoorder) en de heer R.J.M.H. Greef (toehoorder),

De Eerste en de Tweede Kamerfractie zijn in 2006 minder vertegenwoordigd geweest dan in andere jaren. Het Tweede Kamerlid de heer R. Luchtenveld is na zijn afscheid als kamerlid als toehoorder togetreden tot de commissie.

Werkzaamheden partijcommissie/orgaan

In het jaar 2006 heeft de commissie - inclusief de onderwerpen die verband houden met het visiedocument bestuur - onderstaande onderwerpen behandeld. De meeste onderwerpen hebben geleid tot een substantiële discussie in de commissie, soms op basis van een notitie soms op basis van stellingen. Alle discussies hebben geleid tot advisering aan de fracties.

Constitutionele Zaken

- Gekozen minister-president;
- Grondrechten;
- Kiesstelsel;
- Inrichting staatsbestel;
- Positie Eerste Kamer.

Binnenlands bestuur/bestuurlijke inrichting

- Middenbestuur;
- Bestuurlijke drukte (commissie De Grave);
- Interbestuurlijk toezicht (commissie Alders).

Veiligheid

- Terrorisme en rechtstaat;
- Visiedocument veiligheid.

De onderwerpen Koninkrijksrelaties en Organisatie Rijksdienst zijn bij de actualiteiten aan de orde geweest.

De secretaris mevrouw O.F. Scheidel heeft namens de commissie deelgenomen aan het overleg van de voorzitters en secretarissen van de partijcommissies op 13 april 2006.

Op 28 april 2006 legde een groepje commissieleden een bezoek aan Brussel af, uitgenodigd door Europarlementariër mevrouw J. Hennis-Plasschaert. Er vonden verschillende besprekingen plaats op het terrein van de commissie, namelijk met het

Conventie-secretariaat (W.van den Broucke), DG Justice, Freedom and Security (P. Busiakiewicz), het Comité van de Regio's (mevrouw J. Lindblom) en met VVDer en antiterrorisme-coördinator G.M. de Vries.

Vanuit de commissie is een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het visiedocument veiligheid ten behoeve van de ALV in mei door de voorzitter van de commissie T. Zwart en M.C. de Voogd.

De commissie heeft een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het verkiezingsprogramma. In een brief aan de verkiezingsprogrammacommissie bracht de commissie de volgende onderwerpen onder de aandacht: middenbestuur, lekenrechtspraak, gekozen burgemeester, gekozen minister-president etc. Na de publicatie van het verkiezingsprogramma heeft de commissie amendementen ingediend gericht op art. 1 van de Grondwet, prioritering grondrechten, aanpassing internationale verdragen, het politiebestel, de minister voor veiligheid, koninkrijksrelaties en het aantal kamerleden.

Op 12 september 2006 waren drie gasten aanwezig vanuit de Teldersstichting aanwezig: mevrouw A.W. Duthler, mevrouw C.L.C Richtert en de heer P.G.C van Schie. Zij spraken over het verschenen Geschrift 100: Grondrechten gewogen en het komende Geschrift over terrorismebestrijding en de rechtsstaat.

Op 4 november 2006 vertegenwoordigde de secretaris mevrouw O.F. Scheidel de commissie op de ontmoetingsmarkt tijdens het jubileumcongres van de VVD-Bestuurdersvereniging.

16.2 Partijcommissie Justitie

Samenstelling commissie (januari 2006)

De commissie is als volgt samengesteld:
(*adviserende leden zijn cursief weergegeven*)

mr M Ph van Sint Truiden (voorzitter), Mevrouw drs P.E. Andoetoe (secretaris), mr M J van Basten Batenburg, Mevrouw mr A Broekers-Knol, mr R R Crince le Roy, S Dekker, P J M van Domburg, Mevrouw mr E. van Egerschot, S. van der Eijk, (toehoorder), Mevrouw mr. J.C. Fasseur-van Santen, Mr G J de Graaf, Mevrouw L. Griffith, Mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert, Mevrouw M. van Heteren-van Namen, M Korteweg, mr R Luchtenveld, Mevrouw F Örgü, Mevrouw S. van Os, Mevrouw mr M van Paridon, prof. dr U Rosenthal, mr J H F Schultz van Haegen, mr F Teeven, drs A P Visser, mr O P G Vos, mr drs F H H Weekers W Wiegersma, mr L.A.J.M. de Wit, en mr R Zonneville

Bij aanvang van het jaar 2006 heeft het lid Van Os zich teruggetrokken uit de commissie. Tevens hebben de adviserende leden Hirsi Ali en Luchtenveld zich gedurende het jaar teruggetrokken in verband met het beëindigen van hun Kamerlidmaatschap.

Structuur van de commissie

De commissie heeft een plenaire vergadering en is voorts onderverdeeld in een drietal clusters, te weten:

- een cluster strafrecht;
- een cluster civielrecht;
- een cluster bestuursrecht/vreemdelingenrecht.

De commissie heeft een voorzitter en een secretaris. De voorzitter zit de plenaire vergadering voor. De drie clusters hebben een eigen voorzitter, die als aanspreekpunt fungeert voor de voorzitter en secretaris, de leden van het desbetreffende cluster en de overige (adviserend) leden.

Algemeen

De commissie is gewoon om achtmaal per jaar in een plenaire vergadering bijeen te komen. De vergaderingen worden op de dinsdagavonden gehouden, zodat ook de Eerste Kamerleden (die hun vaste vergaderdag op dinsdag hebben) de vergaderingen makkelijker kunnen bijwonen.

De vergaderingen vinden plaats in het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Gemiddeld zijn er zeven (adviserend) leden bij een vergadering aanwezig. De plenaire vergadering heeft een duur van circa twee uur.

De voorzitter en de secretaris komen voorafgaand aan de plenaire vergaderingen -en indien nodig of gewenst tevens op andere tijdstippen- bijeen om de agenda en de algehele planning te bespreken.

Omwille van de tijd worden per vergadering normaliter twee inhoudelijke agendapunten bediscussieerd. Dat kunnen onderwerpen zijn die door de politieke actualiteit op de agenda zijn gezet, maar ook onderwerpen die door een cluster zijn voorbereid en, in voorkomende gevallen aan de hand van een discussienotitie, aan de plenaire vergadering worden voorgelegd.

Werkzaamheden

Er stonden voor het jaar 2006 acht vergaderingen gepland. Drie vergaderingen zijn evenwel niet doorgegaan. Dit was enerzijds te wijten aan het grote aantal afmeldingen voorafgaand aan een vergadering, en anderzijds aan de vroegtijdige val van het kabinet waardoor de Tweede Kamer over een aantal zaken niet meer heeft vergaderd. De commissie is dus vijfmaal plenair bijeengekomen.

De commissie heeft als meest belangrijke taak het - gevraagd doch ook ongevraagd - adviseren van Tweede en Eerste Kamerleden. Naast de discussies in de plenaire vergaderingen vindt advisering en informering vooral plaats via emailcontact. Tweede en Eerste Kamerleden kunnen, desgewenst, hun (aan)vragen via de email uitzetten in de commissie of een specifiek cluster. Deze vorm van adviseren gaat op informele wijze, maar betreft wel een belangrijk deel van de werkzaamheden van de commissie en haar clusters.

Tijdens het vergaderjaar zijn een of meerdere keren de volgende -veelal op basis van de actuele TK- of EK-agenda gekozen- onderwerpen aan de orde geweest:

Strafrecht

- TBS;
- jeugdcriminaliteit;
- botsende grondrechten.

Bestuursrecht en vreemdelingenrecht

- relatie internationale verdragen en nationaal i.c. vreemdelingenrecht.

Civilrecht

- financieel toezicht;
- openbaar overnamebod;
- jeugdbeleid;
- huwelijksgoederenrecht;
- echtscheiding zonder rechterlijke tussenkomst;
- mediation;
- lekenrechtspraak.

Notities, rapporten en artikelen

De commissie heeft een aantal onderwerpen die onder onderdeel IV. zijn genoemd aan de hand van een discussienotitie voorbereid. De volgende onderwerpen hebben geleid tot een notitie/rapport waarmee de adviserend leden hun voordeel in het politieke debat konden doen:

- knelpunten tussen terrorismewetgeving en mensenrechten;
- Rijksoctrooiwet (TK 30663 R1812);
- Huwelijksgoederenrecht TK (28 867);
- jeugdzorg.

Naast de hiervoor genoemde (semi-openbare) publicaties zijn meerdere (kleinere) publicaties direct via emailverkeer verlopen. Er is een werkgroep opgericht waarin een aantal leden van de commissie zitting had. Deze werkgroep heeft de woordvoerder in de Tweede Kamer geadviseerd inzake het rapport van de commissie Hammerstein over de evaluatie van de Wet op het Notarisambt. De commissie is ook nauw betrokken geweest bij de evaluatie van de Rijksoctrooiwet en heeft de betrokken woordvoerder op haar verzoek van suggesties voorzien voor de schriftelijke inbreng.

16.3 Partijcommissie Politie

Samenstelling partijcommissie (leden en adviserende leden)

De heer drs M L Hagen, voorzitter, de heer drs. G J Buth, secretaris,
De heer drs J M Alma, de heer mr P de Baat, de heer K Brul, de heer D G J Fabius,
mevrouw A Hirsi Ali tot mei 2006, de heer W. Hoekzema, de heer H A Janssen (tot juli),
mevrouw mr K Lodder, de heer mr R Luchtenveld tot zomerreces), de heer P P J M
Martens, de heer drs A D Meijer, de heer mr R D Nieuweboer, mevrouw F Örgü, de heer J
M L Pattijn, de heer prof.mr C D Schaap, de heer mr A J J W van Schijndel (tot mei), de J
Th Smit, de heer drs J Th J Tonino, de heer drs X E N Visscher, de heer drs A P Visser, de
heer mr drs S Wadman, mevrouw mr G van Zeben-de Vries

Mevrouw F Örgü en de heer mr R Luchtenveld (Tweede Kamerleden),
de vertegenwoordigers in de partijcommissie Politie

Vanuit de Tweede Kamerfractie was het Kamerlid A van Schijndel actief. Na een
meningsverschil over het verkiezingsprogramma is hij uit de Kamerfractie en uit de VVD
gestapt.

Structuur partijcommissie

De partijcommissie heeft geen commissie-indeling. Indien gewenst wordt voor een
onderwerp tijdelijk een commissie van een paar partijcommissieleden opgezet. Voorts
wordt vaak op individuele leden een beroep gedaan voor het uitwerken van onderwerpen
en indien gewenst nemen leden contact op met Kamerleden voor nadere
overleg/discussie.

Algemeen

De partijcommissie houdt zich bezig met het gevraagd en ongevraagd adviseren van
Eerste- en Tweedekamerleden op het gebied van politie- en veiligheidsbeleid. Zij doet dit
door in te gaan op de actualiteit, door Kamer- en andere relevante stukken te
beoordelen, door op eigen initiatief naar relevante onderwerpen te kijken en door dit te
doen op verzoek van de Kamerleden. Zij tracht tevens door discussie het inzicht in voor
de partijcommissie relevante onderwerpen te vergroten.

Besproken onderwerpen partijcommissie.

Kwaliteit recherche: hier ging het onder meer over het opleidingsniveau van de
rechercheurs in Nederland en het versterken van de 'kritische blik' bij
rechercheonderzoeken, één en ander ook in het licht van het rapport Postumus.

Schiphol: bij dit onderwerp ging het er om bij welke politieregio/veiligheidsregio Schiphol
werd ondergebracht. Dit werd uiteindelijk Haarlemmermeer.

Verkiezingsprogramma: vanuit de partijcommissie zijn twee amendementen ingediend en
overgenomen. Een over internationale samenwerking en een over het versterken van het
recht voor eigen bezit en lijf op te komen bij inbraken.

Samenwerking andere partijcommissies; in voorkomende gevallen wordt met de
partijcommissie BiZa en Justitie samengewerkt.

Politiebestel: het gaat hier om het invoeren van een meer landelijk aangestuurde politie.

Wetsvoorstel versterken Rijksbevoegdheden. zie politiebestel

Motie gedragswijziging: dit is een motie die nog door voormalig VVD'er en Kamerlid Anton van Schijndel is ingediend. Hierover is in de partijcommissie een enerverende discussie geweest. De motie is in de Kamer aangenomen.

Andere onderwerpen die zijn besproken in de partijcommissie:

Prestatiecontracten Politie,
Voorzittersschap partijcommissie,
Commissie Brinkman,
Parkmoord Schiedam,
Wet Politiegegevens,
BOD'ers/ Rijksinspecties.

16.4 Partijcommissie Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer J Manheim, voorzitter, mevrouw mr L Chr van der Perk, secretaris, de heer J Arensman, de heer mr drs J C van Baalen, de heer M J Braeken, de heer mr H de Ceuninck van Capelle, mevrouw L L D van Deelen, de heer drs D J D Dees, de heer drs E Dirksen, de heer A T S Dorhout, de heer drs M H Dijk, de heer dr W F van Eekelen, de heer drs A Geensen, de heer mr G J de Graaf, de heer drs J P Heck, de heer ir E L P Hensing, de heer drs W K Hoekzema, de heer drs H H J Labohm, de heer drs J Lintjer, de heer J-S van Lissum, de heer drs P J H M Luijten, de heer J Maaten, de heer ir A D Maier, de heer K M Manusama, de heer mr R H van der Meer, de heer drs F M H Moaouette, de heer E Offerhaus, de heer K Petersen, de heer J G Pliester, de heer prof dr U Rosenthal, de heer mr drs M J M Ruhl, de heer mr A H J W van Schijndel (tot mei), de heer drs F J Snee, mevrouw mr P Schwenker, de heer drs F Z Szabo, mevrouw ddrs O C Tellegen, de heer M M B Toen, de heer drs E Turabas, de heer C G de Vor en de heer P van Weerelt.

Samenstelling van de commissie

De partijcommissie Buiza/OS heeft in 2006 geopereerd in een onveranderde structuur. Dat wil zeggen een dagelijks bestuur (voorzitter, secretaris en vice-voorzitter) en vijf clusters (Midden Oosten en Veiligheid, Verre Oosten, Europa & de Transatlantische relatie, Oost-Europa, OS/Internationale economische betrekkingen). In de loop van 2006 heeft een aantal leden de commissie verlaten, vanwege persoonlijke omstandigheden of om andere activiteiten binnen de VVD aan te gaan. Ook traden enkele nieuwe enthousiaste leden toe. Het kalenderjaar 2006 kenmerkte zich door de verkiezingen in maart en november. Mede daardoor werd minder vergaderd dan in andere jaren. De partijcommissie vergaderde in 2006 achtmaal. Met een gemiddelde aanwezigheid van 10 commissieleden werden de vergaderingen goed bezocht. Bij vrijwel alle vergaderingen was er ook belangstelling van een kamerlid (met name Van Baalen en Szabo).

Inhoud van de vergaderingen

Internationale aangelegenheden

Op internationaal gebied stonden vooral de ontwikkelingen in het Midden-Oosten, Irak, Iran en Afghanistan in de belangstelling. Deze werden regelmatig intensief besproken. Speciale aandacht verdienen daarbij de vergaderingen van de ambassadeur van Israël (**Z.E. de heer H. Kney-tal**) die zijn visie op de ontwikkelingen deelde met de commissie. Ook de vergadering in september stond (n.a.v. het bezoek van Hans van Baalen aan de regio) in het teken van de ontwikkelingen in het Midden-Oosten. De situatie in Afghanistan werd in januari uitgebreid besproken aan de hand van een presentatie door de commissieleden Turabaz en Van Deelen.

Ook mocht de commissie zich verheugen in de aanwezigheid van de ambassadeur van Argentinië (**Z.E. de heer Santos Goñi**) die duidelijk maakte dat ook Zuid-Amerika van blijvende betekenis in het internationale veld zal zijn.

Tot slot werd door het voormalig cluster Trans-Atlantische relaties een presentatie gewijd aan de ontwikkeling op dat gebied.

Nationale- en partij aangelegenheden

Naast de internationale politiek was er uiteraard ook regelmatig aandacht voor de politieke ontwikkelingen in Nederland en binnen de VVD.

Zo werden bijvoorbeeld de voorbereidingen op - en de consequenties van de verkiezingen uitgebreid besproken. Ook actuele ontwikkelingen in de fractie waren onderwerp van gesprek. Zo werden naast het terugtreden van Van Artsen en de verkiezing bij de lijsttrekker bv de omstandigheden van het vertrek van mevr. Hirsi Ali uit de fractie besproken.

Ter voorbereiding op de Tweede Kamerverkiezingen werd onder leiding van Koen Petersen een werkgroep geformeerd die in een notitie de hoofdlijnen voor een liberaal buitenlands beleid formuleerde. De notitie is ter beschikking gesteld van de verkiezingsprogrammacommissie.

Samenwerking andere commissies

Het aandachtsgebied van de commissie buiza/OS raakt regelmatig aan het aandachtsgebied van de commissie Europese Zaken. In het afgelopen jaar was er dan ook sprake van regelmatige samenwerking (bijvoorbeeld bij de voorbereiding van de Europadag)

Ook werd in het zomerreces door Chris de Vor een bijdrage geleverd aan het flitscongres dat door de partijcommissie Defensie werd gehouden.

Aanwezigheid kamerleden

De kamerleden Van Baalen en Szabo gaven blijk van hun waardering voor het werk van de partijcommissie door (daar waar mogelijk) aanwezig te zijn. Telkens bleek hoezeer de persoonlijke en inhoudelijke interactie met de kamerleden van grote waarde is voor zowel de kamerleden als de commissie.

Samenvatting Vergaderdagen en thema's

datum	thema	
17 januari	Afghanistan (presentatie door Cluster)	LC
22 februari	Presentatie door Ambassadeur van Israël, Z.E. de heer H. Kney-tal	LC
21 maart	Diverse onderwerpen (Afghanistan missie; aftreden Jozias van Aartsen)	LC
18 april	Trans Atlantische relatie (presentatie door cluster) Venezuela en notitie verkiezingsprogramma	LC
16 mei	Notitie verkiezingsprogramma Speech by the Argentine Ambassador, Santos Goñi	TK
20 juni	Diverse onderwerpen	LC
12 september	Buitenland paragraaf verkiezingsprogramma; Israel; Kosovo	LC
17 oktober	Laatste commissievergadering en diner van huidige parlementaire periode. Inleiding door Jozias van Aartsen.	

Bijlagen:

1. Notitie verkiezingprogramma

Bijlage 1 notitie t.b.v. verkiezingsprogramma

Preambule

1. In het buitenlands beleid vormen de liberale waarden vrijheid, rechtsorde, mensenrechten en vrijhandel het uitgangspunt – ter bevordering van mondiale stabiliteit. Met een positief kritische houding naar andere landen ligt de nadruk op samenwerking in plaats van uitsluiting.
2. Nederland dient in het kader van de toenemende globalisering alert en proactief buitenlands beleid te voeren. Naast optreden via lidmaatschap van internationale organisaties, moet Nederland actiever zelfstandig optreden en één-op-één relaties met andere landen aangaan en/of intensiveren.
3. In het buitenlands beleid staat het belang van Nederland voorop. Op economisch gebied is Nederland een middelgrote mondiale speler met bijbehorende belangen en ambities. Gezien de snel veranderende mondiale economische ontwikkelingen moet Nederland een actieve rol spelen ter behartiging van de belangen van het Nederlandse bedrijfsleven, met nadruk op opkomende markten. In dit kader ligt het primaat bij een zelfstandig optredend Nederland, waarbij samenwerking binnen en met internationale organisaties een afgeleide is voor het behartigen van de Nederlandse economische belangen in brede zin. Nederland dient (indien zelfstandig optredend) de economische belangenbehartiging los te koppelen van (andere) politieke doelstellingen.
4. Op het gebied van vredes- en veiligheidsbeleid en andere politieke zaken ligt het primaat bij internationale organisaties. Nederland blijft in deze nadrukkelijk een actieve rol spelen door beïnvloeding van en samenwerking binnen organisaties zoals de EU, NAVO en de VN.

Transatlantische Relatie

1. Zowel voor Nederland als voor de overige EU-lidstaten geldt dat binnen de huidige internationale verhoudingen samenwerking met de Verenigde Staten van Amerika van strategisch belang is voor onze veiligheid, stabiliteit en welvaart. De mondiale uitdagingen van deze tijd (i. bestrijden van terrorisme, ii. tegengaan van de verspreiding van massavernietigingswapens, iii. bevorderen van democratie en mensenrechten, iv. bevorderen van een vrije wereldhandel en mondiale markteconomie) kunnen alleen in positief kritische samenwerking met de VS succesvol worden opgelost. Nederland is bereid te investeren in de voor die samenwerking benodigde capaciteit.
2. Nederland is één van de oudste bondgenoten van de VS, en daarnaast "founding member" en loyaal lid van zowel de NAVO als de EU. Daarmee heeft Nederland een unieke positie, en die komt met een speciale verantwoordelijkheid voor het behoud van goede stabiele relaties tussen VS en Europa. Nederland dient daarom waar nodig en mogelijk, een overbruggende of bemiddelende rol te spelen.

Nederland en de EU

1. Leidend beginsel voor EU-uitbreiding moet zijn: culturele en commerciële verwantschap van elk kandidaat lid met de EU en de huidige EU-leden. De huidige toelatingscriteria moeten universeel zijn en onverkort en non-discriminatoir worden

gehanteerd. Nieuwe leden kunnen pas toetreden als zij daadwerkelijk aan deze criteria voldoen

2. Een goede samenwerking met de VS is van strategische waarde voor de stabiliteit in Europa, maar daarnaast streeft Nederland naar een actieve(re) dialoog met landen die binnen de snel veranderende wereld een grotere rol zullen gaan spelen. Onder handhaving van een sterke transatlantische relatie dienen Nederland en de EU intensievere relaties te ontwikkelen met de overige (toekomstige) machtsblokken: China/NO Azië, India/Centraal Azië, Rusland, en Brazilië/Mercosur.

Ontwikkelingssamenwerking

1. Nederland bepaalt zijn eigen ontwikkelingsbeleid en voert dit uit in afstemming met (inter-)nationale organisaties, NGO's, het bedrijfsleven en particuliere organisaties. Ontplooiing van het individu, ontwikkeling van de rechtsorde, duurzame economische ontwikkeling en vrijhandel vormen de pijlers van dit beleid. Ontwikkeling van lokaal ondernemerschap is prioritair; goed onderwijs en gezondheidszorg zijn précondities/fundamenten van economische groei.
2. Nederlands OS-beleid concentreert zich op die landen waar beleid kans van slagen heeft. Focus ligt daarom op een beperkt aantal landen/regio's, waar sprake is van voldoende (zicht op) kwaliteit van bestuur, veiligheid en stabiliteit. Effectiviteit staat centraal; duidelijke doelstellingen, analyse- en toetsingscriteria zijn essentieel, systematische evaluatie van de beleidsresultaten verplicht. Als in een land aan de criteria niet (langer) wordt voldaan kan het ontwikkelingsbeleid worden beëindigd.
3. Ontwikkelingssamenwerking heeft als doel zelfredzaamheid van de betreffende partnerlanden. Dit dient op termijn te leiden tot beëindiging van het ontwikkelingsbeleid. Budgettering van ontwikkelingsbeleid geschiedt op basis van duidelijk geformuleerde en concrete doelstellingen en prioriteiten.

16.5 Partijcommissie Defensie

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer R Reitsma, voorzitter, de heer J A Hoek ing, secretaris, de heer drs M J A van Akkooi, de heer A L E Arbouw, de heer drs J C van Baalen, de heer W I I van Beek, de heer drs P H Bergen, de heer J G Blom, de heer P H Boegborn RI, de heer A Bosman, de heer M P Dekker, de heer ir R Drost, de heer M van Drunen, de heer dr W F van Eekelen, de heer B Fritzsche, de heer A C Grinwis, de heer drs W K Hoekzema, de heer L C van der Hulst, mevrouw drs L H E Kleinreesink, de heer mr R H van der Meer, de heer J G van der Meulen, de heer F S van der Heijden, de heer prof dr ir D R Muntslag, de heer mr R C Nulkes, de heer L van Pelt, de heer dr R L Prevo, de heer R van Ravenzwaaij, de heer prof dr U Rosenthal, de heer drs F Z Szabó, de heer M D Valentijn, de heer J van Veenendaal, mevrouw J Veenendaal, de heer mr P I Vermeulen, de heer R A G Vos en mevrouw M A D Waalkens.

De partijcommissie Defensie werd in 2006 voorgezeten door Ruurd Reitsma, vice-voorzitter was Mees Dekker, de secretaris was Harald Hoek. Gedurende het jaar zijn hebben een aantal leden de commissie om persoonlijke redenen verlaten, er traden ook een aantal nieuwe leden toe waardoor de omvang van de commissie per saldo rond de 30 leden schommelde.

De structuur van 2005 is in 2006 gehandhaafd. De commissie werkt nog steeds met een vaste kerncommissie die uit ongeveer tien leden bestaat. Activiteiten van de commissie worden gezien als projecten die door een ad-hoc samengesteld groepje mensen wordt uitgevoerd. Leden zijn vrij om afhankelijk van hun interesse en capaciteiten zich aan te sluiten bij een dergelijke projectgroep. Deze manier van werken wordt binnen de partijcommissie als zeer prettig en effectief ervaren.

Elke maand, met uitzondering van het zomerreces, was er een commissievergadering die door gemiddeld vijftien mensen werd bezocht. Op deze vergaderingen werd de voortgang van de projecten besproken en kwam de actualiteit indien nodig uitgebreid aan bod. Er wordt in principe alleen nog maar op het Algemeen Secretariaat vergaderd, of op een andere alternatieve locatie indien nodig. Dit omdat de Tweede Kamer teveel complicaties met zich meebrengt.

De leden van de Eerste en Tweede Kamer bezochten af en toe onze vergadering, al was dat soms lastig omdat andere commissies ook op dezelfde dag vergaderen en omdat er vaak andere verplichtingen op de agenda van de kamerleden stonden. Het contact met de minister van Defensie was zeer goed.

In 2006 werd het contact met de partijcommissie BuiZa/OS goed onderhouden. Leden van onze commissie zijn diverse malen uitgenodigd en aanwezig geweest bij gastsprekers van deze commissie.

In het begin van 2006 heeft de commissie tweemaal een presentatie gehad van een gastspreker. Peter Bos (Regionaal Commandant Brandweer Zuid-Holland Zuid) deelde zijn visie over integrale veiligheid met de commissie. René Hiemstra heeft de commissie geïnformeerd over de ontwikkelingen op het gebied van de privatisering van de militaire industrie.

Verder heeft de commissie de Notitie Veiligheid geschreven welke tijdens het congres is behandeld en zeer positief is ontvangen. Deze notitie heeft als uitgangspunt gediend voor de commissie om het defensiedocument voor het verkiezingsprogramma te schrijven. In samenwerking met de kamerleden en de minister heeft dit geresulteerd in een goed en solide stuk welke aan het Hoofdbestuur is aangeboden.

Zaken die in 2006 zijn behandeld en nog steeds bijzondere aandacht hebben zijn o.a. de missie in Afghanistan, de ontwikkelingen rond de JSF, Integrale veiligheid en Maritiem Terrorisme. Ter ondersteuning van de kamerleden worden over al deze onderwerpen ondersteunende stukken geschreven en informatie ingewonnen, waarmee in 2007 zal worden doorgedaan.

16.6 Partijcommissie Europese Zaken

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer drs M A J Knip, voorzitter, de heer R J J Martens en de heer M P Boots, gedeelde secretariaatsfunctie, de heer K A Anev BSC, de heer mr drs J C van Baalen, de heer drs C C A Beels, de heer S E Bontenbal, mevrouw mr A Broekers-Knol, de heer drs D J D Dees, de heer drs M H Dijk, de heer dr W F van Eekelen, de heer W A Eschauzier, de heer E Esmeyer, de heer drs M A Esseboom, de heer drs E R van de Haar, de heer R J van Haaren, mevrouw J A Hennis-Plasschaert, de heer J J van Heukelum, de heer drs W K Hoekzema, de heer mr J C Jonker, de heer ir T Kaastra, de heer J J Kamp, de heer M P E V Konings, mevrouw drs J Kossen, de heer J Maaten, de heer mr A M Manders, de heer H W Mojet, de heer ir J Mulder, de heer J Oldenbroek, de heer R van Onkelen, de heer drs M V Pisticky, mevrouw drs H Poppens, de heer drs W T Russchen, mevrouw drs M Sanders, de heer mr A H J W van Schijndel, mevrouw drs M N Schiphorst, mevrouw A M Smits, de heer drs P J J Sprenger, de heer drs P H van de Stadt, de heer drs H Tent, de heer prof mr P J Teunissen, de heer mr H J Touw, de heer A V Vermeer, de heer H. Veijer, de heer J P Vos, de heer drs W A de Waard, mevrouw S Weber-Oerlemans, de heer mr J G C Wiebenga, de heer M van Workum, mevrouw A Wissink en de heer drs F A Wijsenbeek.

In het afgelopen jaar is niet meer gewerkt met de in 2003 gevormde clusters. Wel zijn voor diverse werkzaamheden ad-hoc werkgroepen geformeerd; deze hebben goed en productief samengewerkt.

Vergaderritme en opkomst

De partijcommissie is zeven keer bijeengekomen². De opkomst was matig, gemiddeld rond de 10 tot 12 personen, hetgeen een opkomst van ongeveer een kwart betekent, gezien het totaal aantal leden. Daarmee was de opkomst iets lager dan in de drie voorgaande jaren. Opvallend is dat een tiental leden de vergaderingen regelmatig bezoekt en dat de rest slechts zeer incidenteel verschijnt.

Ook de aanwezigheid van de betrokken Kamerleden vertoonde een wisselend beeld. Het TK-lid, de EK-leden en de EP-leden hebben allen aan partijcommissievergaderingen deelgenomen, maar het bleek nooit mogelijk om alle drie de fracties tegelijk vertegenwoordigd te krijgen. Dit heeft in belangrijke mate te maken met het feit dat steeds is vergaderd op het algemeen secretariaat, dat voor de meeste leden uitstekend bereikbaar is, maar minder goed uitkomt voor EK- en TK-leden.

Inhoudelijke activiteiten

In de eerste helft van het jaar stond de partijraad over Europa centraal, die op 8 april plaatsvond. De tweede helft van het jaar stond vooral in het teken van de (voorbereidingen op de) vervroegde Tweede Kamerverkiezingen op 22 november.

Partijraad Europa

De partijraad van 8 april 2006 te Ermelo vormde een belangrijk onderdeel van het (nog altijd niet voltooide) bezinningsproces naar aanleiding van het "Nee" dat Nederland in het referendum van 2005 uitsprak tegen de concept-Grondwet –terwijl de VVD- leiding de eigen gelederen opriep om vóór te stemmen. De partijcommissie heeft een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de partijraad. Op verzoek van het Hoofdbestuur heeft de partijcommissie advies uitgebracht over de vraag 'Hoe nu verder als VVD met Europa?'. Dit heeft geleid tot de VVD-speerpuntennotitie 'Nederland met de VVD in de Europese

² In december 2006 was er een bijeenkomst als ontbonden partijcommissie.

voorhoede' met de daarbij behorende achtergrondnotitie 'De VVD-koers in Europa'. De speerpuntennotitie is besproken en vastgesteld op de Partijraad.

TK-verkiezingen

De partijcommissie heeft enkele bijdragen geleverd aan de commissie, die het Verkiezingsprogramma voor de TK-verkiezingen opstelde. Vervolgens zijn enkele amendementen ingediend, die uiteindelijk ook in het Verkiezingsprogramma zijn verwerkt. Deze bijdragen en amendementen waren in lijn met de standpunten die in de partijraad zijn ingenomen en kunnen worden samengevat met de woorden: positief maar kritisch. Naar ons oordeel hebben zij bijgedragen aan een scherpere profilering van het VVD-standpunt over Europa.

Overige activiteiten

Zoals gebruikelijk zijn in 2006 enkele discussiestukken opgesteld door leden van de partijcommissie, die in de partijcommissie – en met betrokken Kamerleden – zijn besproken.

Hiertoe behoort een notitie over institutionele aspecten van de EU en in het bijzonder de verankering van de trias politica gedachte in de EU en de gevolgen voor de wetgevingskwaliteit.

Voorts heeft de partijcommissie zich, in overleg met de betrokken TK- en EK-leden gebogen over de toetsing van bepaalde Europese Commissievoorstellen aan het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel. Afspraken zijn gemaakt over hoe de partijcommissie bijstand kan verlenen aan de Kamerleden hiervoor; deze afspraken zullen in 2007 moeten worden toegepast en uitgewerkt. De partijcommissie is van plan de wetgevingsagenda van de Europese Commissie nauwgezet te volgen en in eigen kring een eerste subsidiariteitstoets uit te voeren ten aanzien van onderdelen van deze agenda. Daarbij zal zo mogelijk worden samengewerkt met de andere partijcommissies, die inhoudelijk een directe betrokkenheid hebben met de specifieke onderdelen van deze wetgevingsagenda, samengewerkt worden.

Aan het einde van het jaar heeft de partijcommissie een brief verzonden aan het hoofdbestuur, waarin de conclusies van de Partijraad nog eens zijn benadrukt; in de brief wordt erop aangedrongen dat de VVD in 2007 prioriteit geeft aan het onderwerp 'Europa'.

16.7 Partijcommissie Financieel Economische Zaken/MKB

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer drs C. Oudshoorn, voorzitter, de heer drs R E Smit CFA, secretaris, de heer drs J C van Antwerpen, de heer Ch B Aptroot, de heer mr H A Arnoldy, mevrouw M C W Barnhoorn, de heer dr C P van Beers, de heer mr A J M van Bellen, de heer mr G J J Biermans, de heer ir C L A Bijl, de heer C van Blanken, de heer drs S A Blok, mevrouw drs B den Boer (tot mei), mevrouw dr B I van der Burg, de heer A P den Butter, de heer mr drs P C J Collignon, mevrouw mr M P M Cooijmans, de heer F J Dekker, mevrouw I Dezentrie Hamming-Bluemink, de heer drs H E G D Dunsbergen, mevrouw E van Egerschot, de heer H Faas, de heer H M A Fermont, de heer D J Fikkers, de heer drs B C J van Gils, de heer E Hoek, de heer ir P H Hofstra, de heer M H ter Horst, de heer A M C A Hooijmaijers, de heer mr H R C Huygens, de heer J Th de Jongh, de heer P P A I van der Kaaij, de heer D A N Koerhuis, de heer J C Kragt, de heer P de Krom, de heer J A Kuyper, mevrouw dr S G van der Lecq, de heer drs M E Leeuwen, de heer drs P H M Luijten, de heer ir J Moerkerken, de heer mr drs B C Mouton, de heer ir J Mulder, de heer ir W H Mulder, de heer mr Th A van Nierop, de heer drs W H E van Ommeren, de heer C G J van den Oosten, de heer ir W K A Pels, de heer E E W L Philips, de heer J J M Rats, de heer R M Ridder van Rappard, de heer jhr mr A A Roell, de heer E A W van der Sande, de heer drs D Schiphorst, de heer ir J C J Schlosser, de heer W M Simon, de heer dr O C H M Sleijpen, de heer G A de Smidt, de heer M A J Smitsloo, de heer C Verheij, de heer R E Vermeulen, de heer J J Visser, de heer drs J B A M van Xanten, de heer W Ytsma, de heer G Zandsteeg en de heer ing B J van der Zijl.

In 2006 heeft de partijcommissie zich met name bezig gehouden met het leveren van enkele korte maar krachtige bijdragen voor de samenstellers van het Verkiezingsprogramma. De bijdragen hadden als thema de Kenniseconomie, Energie, Ondernemerschap, Vergrijzing en Globalisering. De opvallendste punten die daarbij zijn ingebracht waren:

AOW/Vergrijzing

De AOW moet niet verder gefiscaliseerd worden [De AOW is al deels gefiscaliseerd doordat de premie, die niet betaald wordt door ouderen, gemaximeerd is (de rest komt dus uit de staatbegroting). Eenzelfde effect op houdbare overheidsfinanciën kan bereikt worden door draagkrachtige ouderen een hogere eigen bijdrage aan hun zorgkosten te laten betalen.

Vergaande individualisering van het pensioenstelsel maakt het huidige systeem onhoudbaar, hetgeen onwenselijk is, daar dit systeem op zich goed functioneert (lage kosten enz.; Nederland staat er mede door het collectieve systeem relatief goed voor). Benadrukt moet worden dat oplopende inflatie een grote bedreiging kan zijn voor de pensioenen; het Stabiliteitspact is daarom van groot belang.

De Nederlandse pensioenen mogen niet wegbelast worden door 'Europa'. Derhalve mag de Europese Unie nooit de bevoegdheid krijgen om belasting te heffen om inkomen en vermogen.

Benadrukt moet worden dat de omvang van de economische productie vergroten (arbeidsparticipatie, productiviteit) de oplossing is om de vergrijzing draagbaar te maken, niet herverdeling van stijgende lasten (fiscaliseren AOW).

Er moet ruimte komen om 'non-trade concerns' op bijvoorbeeld milieugebied (overbevissing, ongelimiteerde uitstoot broeikas, illegale houtkap) in WTO-kaders mee te nemen.

Globalisering

De toename van bijvoorbeeld toerisme uit rijkere wordende landen moet genoemd worden.

Het streven naar het weerstaan van loonkostenconcurrentie uit de opkomende landen is onwettelijk. Het probleem van de lager opgeleiden zal moeten worden opgelost door de groei van de binnenlandse persoonlijke dienstverlening, niet door 'productiewerk' in stand te houden.

Kenniseconomie

De kennis van de universiteiten en technologische instituten moet vaker omgezet worden in nieuwe bedrijvigheid (producten, diensten).

De fnuikende effecten van de 'grijze prop' op scholen en universiteiten die het gevolg zijn van wachtgeldregeling, zijn niet langer acceptabel.

De lange onderwijsroute naar hoger onderwijs moet weer opengesteld worden (dus laag beginnen, hoog eindigen).

Energie:

Kernenergie moet een optie zijn.

De consument heeft recht op : betaalbare energie, leveringszekerheid en schone energie.

De invulling (keuzes) van innovatie op energiegebied moet meer aan de marktpartijen en minder aan politici worden overgelaten.

Emissieplafonds en energiebelasting zijn 'dubbel op': als de plafonds blijven, kan de belasting - in ieder geval op elektriciteit - omlaag.

Met de partijcommissie Landbouw is gesproken (nadat eerder schriftelijk het nodige commentaar was gegeven) over de uitgangspunten van het Landbouwbeleid. Er bleken duidelijke verschillen van opvatting, naast de gedeelde nadruk op gezond ondernemerschap in de sector.

In 2006 heeft de partijcommissie enkele nieuwe leden in haar midden opgenomen. Eén van de nieuwe leden uit de laatste helft van 2005 heeft inmiddels zitting genomen in de Tweede Kamer.

Uit eigen gelederen zijn een notitie over de knelpunten op de arbeidsmarkt (met name ten aanzien van ouderen en vrouwen), een alternatief voor de vaste aanstelling, de kansen en belemmeringen voor zelfstandigen zonder personeel besproken en de rol van de gewenste rol van de overheid op de energiemarkt besproken.

16.8 Partijcommissie Belastingen

Samenstelling partijcommissie (leden en adviserende leden)

De heer prof mr Chr J Langereis, voorzitter, de heer R Plugge, secretaris, de heer Ch B Aptroot, de heer E R M Balemans, de heer P J Beerepoot, de heer E. Bergamin, de heer M Clercx, mevrouw I Dezentje Hamming- Bluemink, de heer H J C van Erdelen, de heer M Feteris, de heer mr Y E Gassler, de heer J Gielink, de heer M J A J van Gijlswijk, de heer mr drs R M J M de Greef, de heer J H M Heezen, de heer ir P H Hofstra, de heer H Hop, de heer J N M Jansen, de heer mr M P H Jonker, de heer dr H M Kapelle, de heer drs Th J Keijzer, de heer ir N G Ketting, de heer prof dr H A Kogels, de heer M C N van der Kolk, de heer E A Koning, de heer mr H E Koning, de heer prof dr P M C de Lange, de heer mr A M Manders, de heer mr drs C M J E P Meerts, mevrouw I E J Muys, de heer mr W A P Nieuwenhuizen, mevrouw Chr J M Noordermeer Van Loo, de heer mr C D E J Nijman, de heer drs G M P Recter, mevrouw mr E A S Rommel, de heer mr A Th A Roodnat, de heer R Rozekrans, de heer mr E T H Scheer, de heer mr drs P H Schonewille, de heer mr J W J M Schurink, de heer L J Smit, de heer mr E J Spoelder, de heer mr M P M van de Ven, de heer mr P H F G Verhaegh, de heer P Vossenbergh, de heer mr G W B van Westen en de heer mr B Westendorp.

Eind 2006 telde de Belastingcommissie 37 gewone leden. De actieve adviserende leden zijn Ineke Dezentjé Hamming, Charlie Aptroot en Eske van Egerschot (Tweede Kamer) en Ger Biermans (Eerste Kamer). Ineke Dezentjé Hamming (en haar assistenten Bart de Liefde, begin mei 2006 opgevolgd door Bente Becker, en/of Henry Steenbergen) en Ger waren bij vrijwel alle algemene bijeenkomsten aanwezig. De vergaderingen werden bijgewoond door gemiddeld 15 personen.

Structuur

Eind 2006 kende de Belastingcommissie zes werkgroepen; er heeft een herindeling plaatsgevonden (vestigingsklimaat, indirecte belastingen, vastgoed, bedrijfsopvolging, MKB, successierechten).

Algemeen

De terugkeer naar bijeenkomsten voor alle leden blijft goed werken. Slechts incidenteel, voornamelijk door de successiewerkgroep, zijn bijeenkomsten georganiseerd buiten de algemene bijeenkomsten om.

De kwaliteit van de leden van de partijcommissie is bijzonder hoog, naast een aantal hoogleraren telt de commissie ook toppartners van belastingadvieskantoren, hoofden van fiscale afdelingen van multinationals en ambtenaren. Dit betekent dat er voor vrijwel elke vraag van onze adviserende leden wel iemand is die een antwoord heeft. In 2006 zijn we er nog niet in geslaagd iemand te vinden die dichtbij het Europese (uitvoerings)beleid zit; tot dusver is dit niet nodig gebleken.

De breedheid en kwantiteit van kamervragen en adviezen geven aan dat de commissie goed heeft gefunctioneerd in 2006.

Werkzaamheden

Continue punten van aandacht waren in 2006 naast de internationale concurrentiepositie van Nederland (Nota werken aan winst) ook de administratieve lastenverlichting en rechtsbescherming van belastingplichtigen. Wat dat laatste betreft heeft Ineke Dezentjé Hamming, met hulp van de commissie, het initiatiefwetsvoorstel rechtsbescherming controlehandelingen fiscus ingediend. In 2007 zal wederom veel aandacht moeten uitgaan naar lastenverlichting.

De contacten met overige Partijcommissies zijn schaars geweest in 2006.

De samenwerking met onze adviserende leden verloopt bijzonder goed, zij zijn zeer actief in hun contacten met de commissie, in plenair verband, en ook direct met individuele leden buiten de bijeenkomsten om. Het werkt heel positief dat altijd een van de assistenten van Ineke Dezentjé Hamming, Bente Becker of Henry Steenbergen, bij

elke vergadering aanwezig is. Zij zijn daardoor steeds volledig op de hoogte van wat er in de commissie speelt en afstemming over follow-up buiten de vergaderingen om verloopt heel soepel.

Productie

2006 Heeft vooral in het teken gestaan van de Nota werken aan winst (VPB 2007) en het bedenken van belangrijke fiscale thema's, hetgeen zich heeft geuit in een aantal voorstellen voor het VVD-verkiezingsprogramma. Er heeft tevens een overleg plaatsgevonden tussen enkele commissieleden en mevrouw Rothuizen van de verkiezingsprogramma-commissie. Wat betreft de VPB is bijzonder veel aangeleverd, maar concreet is onder meer gerealiseerd overgangsrecht voor gelijkgestelde deelnemingen en een verruiming van de octrooi-box.

De partijcommissie heeft kamervragen aangeleverd over partieel consolideren van de CV, de overdrachtsbelasting (n.a.v. proefschrift Yves Gassler) en voorts schriftelijke inbreng aangeleverd ten behoeve van de evaluatie IB 2001, het initiatiefwetsvoorstel van Ineke Dezenjté Hamming, het wetsvoorstel VBI/Fiscale Beleggingsinstelling en n.a.v. rapporten inzake eigenwoningbezit en de hypotheekrenteaftrek diverse opmerkingen geplaatst. Daarnaast zijn gedurende vergaderingen en via email vragen van Kamerleden en Europarlementariërs over diverse onderwerpen beantwoord.

16.9 Partijcommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer J P M van Loozenoord, vanaf mei voorzitter en mevrouw A Tijdhof-Hofsteden, tot mei voorzitter en aansluitend blijvend lid van de commissie, de heer H G M Focke, secretaris, mevrouw C M Angevaren, de heer E Bergamin, de heer R W Bernsen, de heer mr H L de Boer, de heer mr R G Brood, de heer drs W A H de Bruin, mevrouw E van Egerschot, de heer mr P T A M Hanraets, de heer M S Heekelaar, de heer P J C A van den Heuvel, mevrouw A Hirsi Ali (tot mei), de heer M C Hoekstra, mevrouw drs Y Hoekstra, de heer K Jalving, de heer mr G A A de Josselin, mevrouw E Kalsbeek-Schimmelpenninck, de heer P Kooij jr, de heer G A M van Meerveld, de heer ing R A Mees, mevrouw L Middelhof, de heer drs J Minderhoud, mevrouw F Örgü, de heer F J Perquin, de heer R Potsdammer, de heer mr G J J Rensink, mevrouw drs N Rezwani, mevrouw ir dr C E Roeters, de heer G. Roubos, de heer E A W van der Sande, de heer mr J M Sluys, mevrouw mr P Swenker, de heer drs J A Vaas, de heer drs M M A de Valk, mevrouw R van der Velden, de heer H S Veldman, mevrouw T Venrooy-van Ark, de heer A Verkaik, de heer drs H J P Vogels, mevrouw mr B M de Vries, de heer mr drs F H H Weekers en de heer R IJzelendoorn.

De partijcommissie bestond ook in 2006 onveranderd uit drie op specialismen ingedeelde werkgroepen waarvan de voorzitters tevens deel uitmaken van de regiegroep, die zij vormen met de voorzitter, de secretaris en de wnd. voorzitter. De voorzitter trad om persoonlijke redenen af, nadat in een goede opvolging was voorzien. In het eerste half jaar kwam de regiegroep nog maandelijks bijeen, na de zomervakanties nog twee keer. In 2006 zijn de activiteiten beperkt geweest. Dat had vooral te maken met een nog meer tanende belangstelling van ons politieke bestuur in de Tweede Kamer en de Regering. De volgende activiteiten hebben plaatsgevonden:
Op 31 januari vond een drukbezochte thema-avond plaats over de toekomst van de UWV's.

Tijdens een bijeenkomst van de voorzitters en secretarissen op 13 april werd aan het hoofdbestuur een beknopte scenariostudie over de sociale zekerheid anno 2020 aangeboden. Hiervoor waren door enkele leden van de commissie al vanaf eind 2003 activiteiten ontplooid. Vanaf december vonden de voorbereidingen over dit onderwerp plaats voor een workshop, te houden tijdens de Algemene Vergadering in januari 2007. Voorts is een thema-avond voorbereid over jeugdwerkloosheid en ouderenwerkloosheid. Deze avond zal in 2007 worden gehouden.

Op 4 november is tijdens de start van de campagne in Lunteren door leden van onze commissie een workshop WMO gehouden.

Vanaf 22 november bestaat de commissie officieel niet meer.

Voorzitter en secretaris hebben zich over de contouren van een nieuwe commissie gebogen, teneinde in 2007 snel van start te kunnen.

16.10 Partijcommissie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer ir H Pluckel, voorzitter, de heer mr L A Wieringa, de heer F T J M Backhuijs, de heer ing L M de Beer, mevrouw M Bierman-Beukema Toewater, de heer ing M de Boer, de heer drs H P G de Boer, mevrouw ir E A de Boer, de heer mr P Boerenfijn, de heer drs A Boonen, mevrouw S Boorsma-Terpstra, de heer dr ir W W Buunk, mevrouw W Derks-van Ketel, de heer drs P H Dordregter, de heer G G P Droge, de heer ir A L M van Eekelen, de heer ir M E Enderman, mevrouw ir E J Groosman-van den Brandhof, de heer I A M ten Hagen, de heer ing. L Hardenberg, de heer ir P H Hofstra, de heer R W P E Housmans, mevrouw mr A C J Humalda-Blok, de heer M W Kerremans, de heer ir N G Ketting, mevrouw A M R Klijn, de heer ing R G Koning, de heer mr J M Lenards, de heer drs R de Maaijer, de heer M Noorman, de heer drs L W Nootboom, de heer D G J van den Oosten, de heer ir K N Ottenvanger, mevrouw mr M E C Pernot, de heer drs M Schoenmaker, de heer drs M C Schaver, de heer drs T J Smit, mevrouw R Spermon-Marijnen, de heer dr mr T G Tan, mevrouw J Veenendaal, de heer J Veerhuis, de heer J A J Verheijen, de heer G H J Waanders, de heer drs J D Westendorp en mevrouw drs A A Zwierstra.

Vergaderingen en jaarplan

Gewerkt is met een jaarplan, wat een goed voorbereide en systematische advisering heeft bevorderd. Er zijn er vijf plenaire vergaderingen gehouden en in totaal acht voorbereidende vergaderingen van de werkgroepen Ruimtelijke Ontwikkeling resp. Wonen. Deelname was steeds zeer goed, evenals de discussie met veel inbreng vanuit de praktijk. Uit de TK nam Janmarc Lenards regelmatig deel evenals Marbeth Bierman uit de EK. Incidenteel Jelleke Veenendaal en Paul de Krom uit de Tweede Kamer. De deelnemerslijst is na overleg met het HB opgeschoond, waardoor er nog zo'n 30 actieve leden zijn overgebleven. Het kernteam, bestaande uit voorzitters en secretarissen, is een keer bijeengekomen.

Liberaal grondslagen RO, samen met Teldersstichting

Het eindconcept van dit project van Willem Buunk samen met de Teldersstichting is besproken. Door de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen is het verschijnen van deze verkenning in combinatie met een discussiebijeenkomst verplaatst naar 2007.

Inbreng verkiezingsprogramma

Na een voorbereiding in de werkgroepen en na afstemming met de partijcommissies V&W, Milieu, en Landbouw is tijdens de 119^e Algemene Vergadering een inbreng geleverd voor het verkiezingsprogramma met innovatieve liberale voorstellen m.b.t. ruimtelijk ontwikkelingsbeleid, (bouw)vergunningen en vrije woningmarkt incl. stapsgewijze liberalisering van het huurbeleid. Aan de verkiezingsprogramma-commissie is een toelichting gegeven. Over de rol van woningcorporaties is een aanvullend advies gegeven. Het ingediende amendement hierover is aangenomen.

Behandelde thema's

- Integrale visie op de woningmarkt; wat merkt de burger, jongeren, ouderen
- Uitvoeringsagenda RO en samenhang met Mobiliteit, Pieken in de Delta, Vitaal Platteland en Nederlandse Milieu strategie
- Wet op de grondexploitatie
- Liberalisering huurbeleid
- Rol woningcorporaties en wijkverbetering
- Eén VROM-vergunning
- Kwaliteitsversterking RO en mogelijkheden individuele woonwensen te realiseren
- Unseen Europe: RO en Europa, subsidiariteit

Overleg met de minister van VROM

Met minister Dekker heeft in september overleg plaatsgehad over o.a. de woningproductie, liberalisering huursector, rol woningcorporaties en over een slagvaardige implementatie van de nieuwe WRO en de VROM-vergunning door provincies en gemeenten.

Jaarexcursie

De jaarexcursie op 30 augustus met 18 deelnemers, startte in Leiden op het Bioscience Park de Leeuwenhoek. Dit bleek een interessant voorbeeld van een met de universiteit en het academisch ziekenhuis ook ruimtelijk goed geïntegreerde voorziening van internationaal niveau. De 'Triple Helix' van Porter wordt daar na een ontwikkelperiode van 20 jaar met veel succes in de praktijk gebracht (met de partijcommissie Onderwijs is n.a.v. dit bezoek afgesproken om in 2007 een flitscongres over Campussen en Scienceparks te houden).

Bij Bouwend Nederland in Zoetermeer is met Elco Brinkman en zijn bestuur gesproken over de bouwproductie, de integriteit in de bouw en de VRO punten in het VVD-verkiezingsprogramma. Bij woningcorporatie Far West in Amsterdam Overtoomse Veld is een presentatie gegeven over de brede wijkvernieuwingsaanpak, incl. zorg- en jeugdvoorzieningen. Een vernieuwingsproject werd aansluitend bezocht.

Bestuurdersvereniging

Vanuit de partijcommissie is er op zaterdagochtend 4 november voor ruim 50 lokale en provinciale bestuurders een seminar gehouden over hoe je voor te bereiden op de invoering nieuwe WRO per 2008 (door Hans Pluckel) en over de samenwerking met woningcorporaties (door Remco de Maaijer). De notitie over het 'Provinciaal Belang' van Noord-Brabant is via de bestuurdersvereniging ter informatie gezonden naar de voorzitters van de VVD-statenfracties.

16.11 Partijcommissie Milieu en Duurzaamheid

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer ir R W Leegte, tot april voorzitter, en blijvend lid verder dit jaar, de heer ir J G ten Wolde, vanaf april voorzitter, en tot die tijd lid dit jaar,

De heer M Schraver, secretaris, de heer mr ing K van den Berg, mevrouw M Bierman-Beukema toewater, de heer ir J Boeve, de heer R P G Bosma, de heer ir ing K Brandse MBA, de heer D van den Burg, de heer drs G H van Egerschot, de heer ir N G Ketting, de heer ir P Klop MSC, de heer mr W Koegler, de heer P de Krom, de heer J Maaten, de heer dr M Mulder, de heer mr J J van Oostendorp, de heer G L Roubos, mevrouw E M van Rijssen, de heer G J A Sigmund, de heer W P van Stockum, de heer ir P G Todd, de heer drs G A de Vrey, de heer ir H B van Walré de Bordes en de heer ir L J Zwierstra.

Algemeen

Voorzitter: ir. R. Leegte (tot april 2006)
ir. J.G. ten Wolde (vanaf april 2006)
Secretaris: drs. M.C Schraver

De partijcommissie Milieu en Duurzaamheid kent geen subcommissies.

- De commissie heeft in 2006 zeven keer vergaderd.

Werkzaamheden van de commissie

- De commissie heeft zich in het jaar 2006 bezig gehouden met o.m.:
Discussie rond advisering t.b.v. politieke vertegenwoordigers; het risicobeleid; de toekomst van het (internationale) klimaat; de handhaafbaarheid van de milieuwetgeving; de duurzaamheid in het milieubeleid.
Daarnaast heeft de commissie een aantal thema's gedefinieerd die continue gevolgd worden; Energie, Risico, Duurzaam milieubeleid, Water, Emissiehandel, Luchtkwaliteit, Afval, Handhaving.
- Een gezamenlijke vergadering met de partijcommissie Onderwijs in april 2006 georganiseerd.
- Een gesprek met minister Dekker van VROM over actuele milieuthema's is in juli 2006 gevoerd.
- De partijcommissie heeft in de reguliere vergaderingen van gedachten gewisseld met de Kamerleden Ketting en De Krom over actuele politieke zaken.
- In deze reguliere vergaderingen is frequent gesproken met vertegenwoordigers van (overheids)organisaties over het brede scala van milieu-aspecten.
- Een inhoudelijke bijdrage is geleverd ten behoeve van de milieuparagraaf in het Verkiezingsprogram 2006

16.12 Partijcommissie Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer ir J C Boxem, voorzitter, de heer D A M Risseeuw, secretaris, de heer F Ampt, de heer W van den Beuken, mevrouw P J Bouvy-Koene, de heer drs H van Ginkel, mevrouw T T M de Groot, de heer M H Haasken, de heer J J van Heukelum, de heer ir M J B Jansen, de heer dr ir W L Jansen, mevrouw ddrs A G Joosten, de heer ir T Kaastra, mevrouw E Kalsbeek-Schimmelpenninck, de heer G C van 't Klooster, de heer J H Kremers, de heer mr J M Lenards, de heer ir E J Luitjens, de heer R Muilenburg, de heer ir J Mulder, de heer E W van der Oest, de heer drs ir J J M van Oorschot, de heer C G J van den Oosten, de heer G J Oplaat, de heer drs J J Mamakers, de heer C D Roele, mevrouw J F Snijder-Hazelhoff, de heer A W Stapel, mevrouw ir M A J Timmermans, de heer M J Varekamp en de heer J A Verhoeven.

Werkwijze van de partijcommissie

De Partijcommissie LNV heeft door middel van de volgende activiteiten inhoudelijk bijgedragen aan het beleid van de VVD door:

- het inhoudelijk en strategisch adviseren van de leden van de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement op thema's voor de korte en lange termijn,
- het organiseren van vele werkbezoeken aan de provincies om met leden en kiezers te discussiëren over thema's die hen direct raken,
- door middel van korte rapportages van themawerkgroepen een verdieping geven aan strategische onderwerpen,
- in het bijzonder voor 2006: het opstellen van een visiedocument voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, bedoeld voor interne discussie binnen de partij(commissies) en als input voor het verkiezingsprogramma.

Opstellen visie-document

In 2006 heeft de Partijcommissie een visiedocument voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit opgesteld. Het opstellen van de visie was een wisselwerking tussen enerzijds de Partijcommissie en anderzijds een groot aantal VVD-deskundigen uit de diverse regio's die in enkele discussiesessies hun meningen en inbreng hebben geleverd. Het visiedocument is benut voor de volgende zaken:

- verspreiding naar het Hoofdbestuur alle Partijcommissies, waarbij in diverse commissies een delegatie van de Partijcommissie een toelichting heeft verzorgd,
- presentatie op de Bestuurdersdag november 2006,
- input voor het verkiezingsprogramma. De Partijcommissie was bijzonder verheugd dat een aantal essentiële thema's vanuit het visiedocument ook daadwerkelijk terug te zien waren in het verkiezingsprogramma.

Bijzondere dank gaat uit naar de vele inzet van Marc Janden en Marion Timmermans.

Verder behandelde hoofdthema's

Een aantal belangrijke thema's binnen LNV in 2006 waren onder anderen:

- Vogel- en Habitat Richtlijnen,
- Stankwet,
- Mest- en Mineralenbeleid, met name in de relatie tot EU-beleid,
- PBO-discussie,
- Wijziging van de EU-Suikermarktordening.

Werkbezoeken:

Brussel, onder uitstekende leiding van J. Mulder
Zuid-Groningen / Drente; met o.a. aandacht voor AVEBE en mestvergisting,
Noord-Groningen; o.a. Frisland Foods.

Organisatorische zaken

De heer J. Boxem was voorzitter van de Partijcommissie LNV gedurende 2006, en de
heer I. Haasken vice-voorzitter; de heer D.A.M. Risseeuw is secretaris; de heer M.J.B.
Jansen vice-secretaris.

16.13 Partijcommissie Verkeer en Waterstaat

De samenstelling van de commissie was op 31 december 2006 als volgt

J N M van Eekeren, (Voorzitter) drs. L.H.M. Osterholt, (Secretaris)
Mevrouw M Bierman-Beukema Toewater, (Eerste Kamer) Mevrouw I. de Bondt Drs J H L Borghuis Mr G J Bos W Damme U.G. Dees Mevrouw D Eikelenboom mr. G.J. de Graaf (Eerste Kamer) Mr G G van Hasselt mevrouw J.A. Hennis-Plasschaert (ELDR fractie) Ing A W M van de Hulsbeek Ir J H Jansen Drs R M van Kooy heer P de Krom (Tweede Kamer) Mevrouw M Kuyer Ir F J M Lambregts Mevrouw E.P. Lastdrager-Van der Woude Ir M W Ludema T.K. van der Meulen G. Meijer C G J van den Oosten (Eerste Kamer) Drs Ing H J L Ridderbos R J Roos ir A J M Valk R E Waterman Mr F J D Wiegerink J W van Wijck Mr G H N L van Woerkom mr. D.W. Zwart

Algemeen

Onderstaand treft u het jaarverslag aan van de VVD partijcommissie Verkeer en Waterstaat over 2006. Hiermee legt de commissie verantwoording af voor de door gedane werkzaamheden in het verslagjaar en geeft zij inzicht in de gehanteerde werkwijze. Daar partijcommissies tot doel hebben het hoofdbestuur, de fracties in de Staten-Generaal en de VVD leden in het Europees parlement gevraagd en ongevraagd van advies te dienen, is het jaarverslag een goed middel om de VVD leden in zage te geven in de activiteiten van de commissie over het afgelopen jaar.

Vergaderfrequentie

De partijcommissie vergaderde in het afgelopen jaar in de voltallige samenstelling 4x en wel op 24 januari, 11 april, 23 mei en 12 september. Vervolgens was er een vergadering voorzien voor december 2006, maar de noodzaak voor deze vergadering verviel doordat er vervroegde verkiezingen werden uitgeschreven voor 22 november 2006 en een demissionair kabinet, zonder veel mogelijkheden tot het indienen van beleidsinitiatieven, de rit tot de verkiezingen uitzat.

De vergaderingen vonden steeds plaats in een van de vergaderzalen van het gebouw voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De onderwerpen die het afgelopen jaar door de commissie in vergaderingen werden besproken waren onder meer:

- Rijksbegroting 2007 (hoofdstuk XII) en het Infrastructuurfonds
- Spoorwegwet en concessiewet personenvervoer over het spoor
- Kabinetsstandpunt met betrekking tot waterbeheer, waterberging en waterveiligheid.
- Logistieke innovatie als uitdaging voor de Nederlandse economie
- Waterbeheer, waterberging en waterkwaliteit in Nederland;
- PKB Ruimte voor Rivieren,
- Voortgang Waterschapswet,
- Evaluatie verzelfstandiging Schiphol
- De Europese positie van de binnenvaart
- Samenwerken in de goederenketen (over de mogelijkheden van de Betuweroute)
- Europese voorstellen voor liberalisering van Europese Spoordiensten
- Liberalisering van overheidsbedrijven als algemeen thema;
- Uitwerking Nota Mobiliteit (was vanaf 4 april 2006 een officieel PKB stuk)
- Prioriteiten voor een liberaal Verkeers- en Vervoersbeleid, uitmondend in een concept Visiedocument. Dit concept werd in de voltallige vergadering van de partijcommissie van januari 2007 voor het eerst besproken en overgenomen als document van de commissie.
- Daarnaast hebben afzonderlijke commissieleden ad hoc onderwerpen aangedragen ter bespreking in de vergaderingen van de partijcommissie.

Werkwijze van de partijcommissie

Op voorstel van de voorzitter van de partijcommissie, de heer J.N.M. van Eekeren, werden de in 2003 ingestelde vijf subgroepen (automobiliteit, goederenwegvervoer, luchtvaart, water en openbaar vervoer) gevraagd visies te ontwikkelen op hun respectievelijke beleidsterreinen en deze visies te delen met de gehele partijcommissie en met de vertegenwoordigende leden. In 2006 bleek bij de evaluatie van deze opzet, het doel niet optimaal gehaald te worden waarna besloten werd een andere werkwijze aan het hoofdbestuur te adviseren voor de periode na de Tweede Kamerverkiezingen, die onverwacht vroeg kwamen.

Amendementen VVD verkiezingsprogramma

De partijcommissie heeft zich intensief beziggehouden met het amenderen van het verkiezingsprogramma voor de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen, wat resulteerde in een 20-tal aangenomen of overgenomen moties. Daarmee werd de mobiliteitsparagraaf in het conceptverkiezingsprogramma inhoudelijk verbeterd en de liberale koers van het programma verstevigd.

Andere commissieactiviteiten

Door de partijcommissie is op uitnodiging van de partijcommissie Ruimtelijke Ordening deelgenomen aan de jaarlijkse excursie van deze commissie. De partijcommissie Verkeer en Waterstaat had zelf ook een excursie gepland, op 17 juni 2006, maar deze kon door omstandigheden geen doorgang vinden.

Aanwezigheid bij commissievergaderingen

De aanwezigheid van enkele toegevoegde leden bij de bespreking van deze activiteiten was helaas niet altijd even groot, waardoor de adviesfunctie van de partijcommissie niet optimaal was. Dat is jammer, want daarmee wordt ook de waarde van de verdere inbreng in volgende commissievergaderingen minder daar de commissie en de adviserende leden alleen dan optimaal kunnen functioneren in de commissie, als de feitelijke stand van zaken op de diverse beleidsterreinen bij beide bekend is.

Deelname hoofdbestuuractiviteiten

Aan de door het hoofdbestuur georganiseerde inhoudelijke discussiebijeenkomsten, mede gezien in het licht van de verkiezingen voor de Tweede Kamer op 22 november 2006, werd op diverse manieren deelgenomen door leden van de partijcommissie. Daarnaast werd actief deelgenomen aan discussie in partijraden en algemene vergaderingen wanneer daar thematische onderwerpen in bespreking waren.

Goede samenwerking

De samenwerking met het Algemeen secretariaat van de VVD was ook dit verslagjaar goed. Door de werkwijze van het hoofdbestuur met betrekking tot de samenstelling van de commissies en het verspreiden van vergaderstukken via elektronische weg, bestond het gevaar dat het contact minder intensief zou zijn, waardoor de effectiviteit van de werkzaamheden van de partijcommissie zou verminderen. Een speciaal woord van dank is verschuldigd aan de heer drs. A.P.A. Oostermeijer en mevrouw M.A.M. Goergen-Coenen voor de ondersteuning van het afgelopen jaar bij de voorbereiding en na-service van alle partijcommissievergaderingen. Daarnaast bleven zij de commissie informeren over de wensen en ideeën van het hoofdbestuur met betrekking tot het beleid rond partijcommissies en de inhoudelijke discussie in de partij. Waardoor er snel geanticipeerd kon worden.

16.14 Partijcommissie Onderwijs

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer prof dr J A Bruijn, voorzitter, de heer J van Goudoever, secretaris tot oktober en verder blijvend lid, mevrouw M E R C Vlaanderen, vanaf oktober secretaris en lid, Mevrouw drs F Aydogan (tot april), de heer E R M Balemans, mevrouw E van der Bent-Molendijk, de heer drs P H Bergen, mevrouw S P Bleeker (tot april) de heer H Boers, (tot september), de heer R V J Bolsenbroek, mevrouw G E A Bräuner (tot april) mevrouw mr A Broekers-Knol, de heer P J van den Burg, mevrouw W J L Buijs-Glaudemans, de heer M E P Ceulen, de heer C Cuypers, de heer drs A Deeleman, de heer dr H Dennert, de heer J Divis, de heer P B Dorsemager, de heer P L van Dort, de heer drs P Dovermann (tot april), mevrouw prof dr H M Dupuis, de heer drs P P van Gent, de heer drs E L J George, de heer D N E A Gilissen, mevrouw L M Chr Ginjaar-Haack, mevrouw A Hartgers-Hogendijk (tot april), mevrouw J L J de Heer-Dehue, de heer R van den Hoed, mevrouw J J P M van den Honert-van de Horst (tot april) mevrouw drs P M van Hoogenhuizen-Verploegh, de heer W R J Idema, mevrouw drs J E M B Janssen, mevrouw H H de Jong-Kwant, mevrouw C J Jonker-Beijersbergen, mevrouw drs E Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oye, de heer ir N G Ketting, mevrouw P F A M Kolman-Backbier, de heer F J M de Lange (tot april), de heer N Meerburg, de heer P C Moerland, de heer T M Mooijman, mevrouw drs H C Nefs, mevrouw drs A M Oudemans, mevrouw M Overakker-Schapers, de heer dr W E Renkema, mevrouw A M J Roberts-Souren (tot april), de heer drs. B J A Roks, de heer P D Rombouts, mevrouw drs E M J Schell, de heer dr N Smeets (tot sept), de heer drs R P van Splunteren, de heer dr W van der Veer, mevrouw drs E M Verboon, mevrouw drs A M de Visser, de heer drs A P Visser, mevrouw C van Vliet, mevrouw drs A Vriesendorp-Dutilh, en de heer G J M op de Weegh.

Algemeen

De Partijcommissie Onderwijs brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan VVD-bewindspersonen en leden van Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement. De Partijcommissie bestaat uit vier werkgroepen met experts op de verschillende deelvelden van het onderwijs (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Beroepsonderwijs & Volwassenen Educatie, Hoger Onderwijs). De werkgroepen hebben ieder een voorzitter, plv.-voorzitter, secretaris en plv.-secretaris. De partijcommissie wordt aangestuurd door een stuurgroep, bestaande uit de algemeen voorzitter, de secretaris en de voorzitters van de verschillende werkgroepen (in totaal 6 mensen).

De stuurgroep bestond op 31/12/06 uit de volgende personen:

Prof. dr J.A. Bruijn, voorzitter Partijcommissie

Mw. M.E.C. Vlaanderen, secretaris Partijcommissie

Dhr. M.E.P. Ceulen, voorzitter werkgroep Primair Onderwijs

Drs H. Dennert, voorzitter werkgroep Voortgezet Onderwijs

Dhr. P.B. Dorsemagen, voorzitter werkgroep Beroepsonderwijs en Volwassenen Educatie

Dhr. D.N.E.A. Gilissen, voorzitter werkgroep Hoger Onderwijs

Werkwijze

De uit te brengen adviezen worden voorbereid in plenaire vergaderingen van de Partijcommissie. De Partijcommissie vergadert tenminste een maal per zes weken in een themabijeenkomst, de stuurgroep vergadert in tenminste dezelfde frequentie.

Werkgroepen hebben daarnaast een eigen vergaderagenda om de themabijeenkomsten voor te bereiden, te overleggen met de politici over adviesvragen en lopende zaken, eigen adviezen te formuleren, bij te dragen aan algemene vergaderingen en partijraadbijeenkomsten, schriftelijke bijdragen en publicaties voor te bereiden etc..

Onderwerpen worden bepaald aan de hand van zowel structurele als meer incidentele en actuele ontwikkelingen, zulks in samenspraak met de fracties en bewindspersonen. De onderstaande onderwerpen zijn dit jaar plenair aan de orde geweest (zie lijst van

bijeenkomsten). Voor enkele bijeenkomsten werden gastsprekers uitgenodigd. De plenaire vergaderingen vinden plaats op de Laan Copes op dinsdagen om 18.00 (stuurgroep) en 19.00 – 21.00 (plenair). Nevenactiviteiten vinden plaats op locatie. De vergaderingen van de partijcommissie en werkgroepen zijn besloten. Convocaties, agenda's en interne verslagen zijn vertrouwelijk. Werkgroepvergaderingen worden voorgezeten door de werkgroepvoorzitter, partijcommissievergaderingen worden voorgezeten door de partijcommissievoorzitter. Advisering vindt waar mogelijk schriftelijk plaats, o.a. middels schrijven aan fractieleden en bewindspersonen. Interne of externe adviezen en standpunten namens de partijcommissie worden alleen uitgebracht of uitgedragen na bespreking in stuurgroep of partijcommissievergadering en met inachtneming van de regels die hieromtrent zijn gesteld door het Hoofdbestuur. Alle schriftelijke communicatie gaat in principe per e-mail.

Er wordt vraaggericht en niet vrijblijvend gewerkt. Van elk lid wordt een actieve bijdrage in de partijcommissie verwacht. De plenair te behandelen onderwerpen worden bij toerbeurt bepaald door de werkgroepen. Naast deze mogelijkheid voor alle partijcommissieleden om via de werkgroepen plenaire agendapunten te agenderen, bepaalt de stuurgroep onderwerpen op basis van de actualiteit, de Tweede Kameragenda, de agenda van de Onderwijsraad, de OCW-agenda of vragen van adviserende leden. Het inhoudelijk deel van de plenaire vergaderingen wordt voorbereid door een aantal werkgroepleden op eigen initiatief, of daartoe aangewezen door de werkgroepvoorzitter, die als procesbewaker fungeert. De voorbereidingsgroep werkt zelfstandig en zij is tevens verantwoordelijk voor de inhoudelijke verslaglegging. De structuur van de plenaire vergaderingen is gericht op discussie en liberale standpuntbepaling aan de hand van stukken, stellingen en stemmingen, zo nodig voorafgegaan door een korte inleiding. De verslaglegging is kort (maximaal bladzijde) en geeft stellingen en stemverhoudingen weer, met zo nodig een toelichting. Uiterlijk twee weken nadat het onderwerp in de plenaire vergadering is behandeld en in stemming gebracht, wordt het verslag in de vorm van een concreet en kort advies verstuurd naar de secretaris van de partijcommissie, die dit deel van de procedure bewaakt. Na goedkeuring door de stuurgroep (namens zijn achterban) worden de adviezen rondgezonden naar de te adviseren politici. Stukken die besproken moeten worden tijdens de plenaire vergaderingen (bijvoorbeeld discussiestukken, adviezen Onderwijsraad, Kamerstukken etc.) ontvangt de secretaris minimaal tien dagen van te voren via e-mail. De stuurgroep gaat ervan uit dat verdere deelname aan de partijcommissie niet langer op prijs wordt gesteld als een lid niet bereid is een plenaire vergadering te helpen voorbereiden, zich niet actief opstelt in een werkgroep, of vier achtereenvolgende keren niet bij een plenaire partijcommissievergadering aanwezig is. In voorkomend geval zal het lid van de ledenlijst worden afgevoerd na bespreking in de stuurgroep. Uiteraard is men altijd vrij zich later weer aan te melden voor een nieuwe benoemingsronde. Kandidaat leden dienen zich middels een sollicitatiebrief met CV aan te melden bij het Algemeen Secretariaat van de VVD (Laan Copes in Den Haag) en worden benoemd door het Hoofdbestuur op voordracht van de stuurgroep op basis van de behoefte in de werkgroepen en stuurgroep, waarna de stuurgroep de kandidaat in een werkgroep en/of functie plaatst.

Naast de bestaande sector-georiënteerde werkgroepstructuur, wordt ook met thematische expertgroepen gewerkt. Doel is meer diepgang en focus te ontwikkelen. Een expertgroep bestaat uit een aantal leden die zich voor langere periode gezamenlijk intensief verdiepen in een deelonderwerp of thema (voorbeelden: studiehuis, begroting, verkiezingsprogramma's, 'wat is liberaal in het onderwijs' etc. etc.). Leden van de partijcommissie worden uitgenodigd zelf initiatief te nemen om (zich voor) een expertgroep aan te melden bij de stuurgroep. De beoogde expertgroep wordt gevraagd een plan van aanpak inclusief 'deliverables' in te dienen, alvorens door de stuurgroep te worden ingesteld. Als contactpersoon vanuit de stuurgroep fungeert voor iedere expertgroep een daartoe door de stuurgroep aangewezen lid van de stuurgroep. De expertgroepen fungeren, net als de sectorgebonden werkgroepen, zelfstandig en bepalen

zelf hun agenda en activiteiten, ook richting de adviserende leden. Interne of externe adviezen en standpunten namens de partijcommissie worden ook hier alleen uitgebracht of uitgedragen na bespreking in stuurgroep of partijcommissievergadering en met inachtneming van de regels die hieromtrent zijn gesteld door het Hoofdbestuur. Expertgroepen kunnen desgewenst rapporteren in het huishoudelijk deel van de plenaire partijcommissievergadering, of de agenda van het inhoudelijke deel van een plenaire vergadering bepalen, een extra vergadering bijeenroepen etc., na overleg met de stuurgroep.

Naast de plenaire themabijeenkomsten en separate werkgroep- en expertgroepbijeenkomsten worden op individueel verzoek van het TK-fractiebestuur en individuele kamerleden en bewindspersonen experts uit de Partijcommissie groepsgewijs en individueel geraadpleegd aangaande actuele politieke vraagstukken. Ook functioneren leden als deelnemer en voorzitter aan discussiebijeenkomsten en onderwijsdebatten in het land, zijn er contacten met de voorzitter van de vaste kamercommissie Onderwijs en zijn commissieleden instrumenteel bij het organiseren van (kader)cursussen, VVD-flitscongressen, campagnes, masterclasses en werkbezoeken van landelijke VVD-politici en activiteiten in Kamercentrale- en Afdelingsverband en in de VVD-Partijraad. Voor het organiseren van bijeenkomsten in de regio wordt contact gelegd met de besturen van de kamercentrales en met de JOVD.

Overige activiteiten 2006:

De commissie stelde een werkgroep verkiezingsprogramma in die in 2006 een aantal bijeenkomsten in het land organiseerde ten behoeve van meningsvorming over het landelijk verkiezingsprogramma 2007 (Dovermann/Gilissen).

De Partijcommissie zette in samenwerking met de Partijcommissie Milieu een project op waarin gekeken wordt in welke mate milieu in de onderwijscurricula voorkomt, of dat kwalitatief en kwantitatief voldoende is en zo nee, wat er zou moeten veranderen, dit mede met het oog op het Liberaal Manifest en het verkiezingsprogramma (P. van Gent).

De VVD-werkgroep Integratie organiseerde i.s.m. de Partijcommissie Onderwijs een parallelsessie over Onderwijs en Integratie tijdens het Flitscongres Integratie op 21 januari 2006 te Rotterdam

Aandacht werd besteed aan werving van nieuwe leden en functioneren van zittende leden.

De commissie stelde een procedure Kwaliteitsbewaking en HRM in (D. Gilissen, J. van Goudoever).

De commissie organiseerde i.o.m. de KC Amsterdam een avond m.b.t. het verkiezingsprogramma (D. Gilissen).

De commissie levert een bijdrage aan de Partijraad Europa, voorjaar 2006 (Dovermann).

De commissie diende tijdens de ALV op 29/30 september 13 amendementen in op het concept-landelijk verkiezingsprogramma, waarvan er 12 werden overgenomen.

Ook in het afgelopen jaar was de gastvrijheid op de Laan groot en de samenwerking met de medewerkers van het algemeen secretariaat zeer prettig.

Bijeenkomsten in 2006:

17 januari: stuurgroepoverleg en plenaire vergadering thema 'Buitenschoolse opvang'
21 januari: organisatie en voorzitten parallelsessie VVD Flitscongres 'De Integratie Voorbij', Rotterdam

28 januari: voorzitten ronde-tafeldiscussie Kinderopvang, Landelijke Themadag Qualitytime, Wassenaar
31 januari: bijeenkomst werkgroep HO, Leiden
4 februari: voorzitten workshop 'Get out the vote', VVD trainingsdag Local Heroes, Nijkerk
21 februari: stuurgroep en plenair, thema: 'Leraren opleiden in de school'
23 februari: voorzitten thema-avond met Rita Verdonk (Wassenaar)
28 maart: stuurgroep en plenair, thema: 'Vernieuwing zorgstructuren'
8 april: Partijraad Europa
13 april: overleg met staatssecretaris en DG over binariteit in HO, Min OCW, Den Haag
13 april: overleg voorzitters/secretarissen partijcommissie
11 april: vergadering werkgroep Primair Onderwijs
19 april: vergadering werkgroep BVE
25 april: vergadering werkgroep Hoger Onderwijs
25 april: Onderwijs en milieu. Thema-avond met Partijcommissie Milieu en Duurzaamheid.
10 mei: vergadering werkgroep BVE Studiefinanciering Mbo
15 mei: deelname expertmeeting Int. Baccalaureaat, Tweede Kamer
15 mei: voorzitten retraite Tweede Kamerfractie 'Communicatie'
16 mei: stuurgroep en plenair, thema: 'Toekomstvisie Hoger Onderwijs'
19/20 mei: bijwonen AV
30 mei: deelname expertmeeting Jeugdzorg, GGZ Nederland, Amersfoort
31 mei: deelnemen symposium 'Kwaliteit en excellentie', Onderwijsinspectie, Utrecht
3 juni: werkbezoek Europees Parlement, Brussel
10 juni participatie Landelijke VVD integratiedag (panelvoorzitters P. Dorsemagen en D.Gilissen)
22 juni vergadering werkgroep BVE
27 juni: stuurgroep en plenair, thema: 'Lerarenopleiding'
8 augustus: vergadering werkgroep BVE met diner
23 augustus: werkoverleg werkgroep HO met staatssecretaris Bruins
23 augustus: werkgroepbijeenkomst VO
29 augustus: stuurgroep en plenair, thema: 'Vervolg Zorgplicht'
5 september: werkgroepbijeenkomst PO
5 september: vergadering werkgroep BVE Verkiezingsprogramma
12 september: plenair: wijzigingsvoorstellen concept-landelijk verkiezingsprogramma
26 september: stuurgroep en plenair, thema: 'Studiefinanciering in het MBO'
29/30 september: ALV, voorzitten parallelsessies
3 oktober: vergadering werkgroep BVE Miljoenennota
7 oktober: Partijraad Miljoenennota, voorzitten parallelsessie Onderwijs
13 oktober: overleg werkgroep HO met staatssecretaris Bruins
21 oktober: Partijcommissie 'On Tour', regio Zuid-Oost Brabant
24 oktober: stuurgroep en plenair, de Onderwijsbegroting
28 oktober: organisatie campagnebijeenkomst Onderwijs, Hogeschool Leiden, met Rita Verdonk
4 november: presentatie op congres VVD-Bestuurdersvereniging
10 november: werkoverleg werkgroep HO met staatssecretaris Bruins
14 november: vergadering werkgroep BVE Samenwerking Mbo en bedrijfsleven
9 december: bijwonen Partijraad
15 december: werkoverleg werkgroep HO met staatssecretaris Bruins
19 december: stuurgroep en plenair, thema Hoger Onderwijs

Publicaties, voordrachten en nota's

Bruijn JA. Internationalisering in het Onderwijs, invited lecture, congres Stichting Internationaal Onderwijs, Utrecht, 25 januari 2006

Ceulen MEP e.a., advies 'Buitenschoolse opvang', januari 2006

- Vriesendorp-Dutilh A. et al., advies 'Acceptatieplicht', februari 2006
- Dennert H. et al., advies 'Leraren opleiden in de school', maart 2006
- Moerland P. et al., advies 'Zorgplicht in het funderend onderwijs', april 2006
- van Gent PP et al., advies 'Onderwijs en Milieu', mei 2006
- Bruijn JA. De internationaliseringsagenda van de Onderwijsraad. Voordracht, Hogeschool Leiden, 6 juli 2006
- Ceulen MEP et al., advies Basisonderwijs, het fundament van Nederland, juli 2006
- Bruijn JA. Investeren in onderwijs. KC-info Zuid Holland-Noord 135:16-17, sept. 2006
- Moerland P. et al, advies "Vernieuwing van de zorgstructuren in het funderend onderwijs", september 2006
- Partijcommissie Onderwijs, schriftelijk advies Miljoenennota, okt. 2006
- Bruijn JA. De onderwijsbegroting 2007. KC Info Zuid Holland-Noord 136:19-20, okt. 2006
- Haack e.a., advies "Studiefinanciering MBO", Oktober 2006
- Bruijn JA. De staat van ons Onderwijs. Voordracht serviceclub Lions Wassenaar, 14 december 2006

16.15 Partijcommissie Wetenschap en Technologie

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer prof dr ir T de Vries, voorzitter, de heer ir J H van der Veen, secretaris, de heer Th van den Abeele, de heer drs G H L Bakker, de heer H G Bakker, de heer P A Berlie, de heer J Bochove jr., mevrouw mr A Broekers-Knol, de heer dr J S Cohen, de heer drs D J D Dees, de heer ir D A J Dohmen, mevrouw E van Egenschot, de heer dr ir C D de Gooijer, de heer dr ir A C J ter Haar, de heer E Hoeksema, de heer dr H A ten Hove, de heer drs R T A Janssen, mevrouw J van der Kamp RA MBA, de heer drs A Kuiper, mevrouw drs J M Lamers, mevrouw E de Leeuw, de heer mr A J M Manders, mevrouw dr L T McCalley, de heer prof dr A P de Man, de heer drs R P H M Matthijsse, de heer B G Meerburg, de heer dr ir F E Meijer, mevrouw drs H C Nefs (beleidsmedewerker fractie), de heer ir C A J Oosters, mevrouw F. Örgü, de heer drs R J de Ruijter, de heer F B B Scheurleer, de heer dr ir E J O Schrama, de heer prof dr D M Swagerman, de heer dr C Terleth, de heer G C de Valk, de heer drs A P Visser, de heer drs D H Vogtlander, de heer ing J J Wentink, de heer dr A D Windhorst en mevrouw dr drs I D de Wolf

De commissie kwam in totaal zes maal bij elkaar in het Thorbeckehuis.

In het verslagjaar is de samenstelling van de commissie na actieve werving veranderd. Een groot aantal nieuwe leden werd benoemd, waarbij er tevens een aantal corresponderende leden werd toegevoegd. Papieren leden werd verzocht hun lidmaatschap ter beschikking te stellen. Op deze wijze werd de commissie "opgeschoond" en gevitalseerd.

Er werd de nieuwe werkwijze ingevoerd. Dit houdt bijvoorbeeld in dat de commissie zich zowel met de door de kamerleden gewenste agendapunten alsmede op eigen prioriteiten bezig hield. Op de diverse punten werden subgroepen gevormd die na beraad een kort geformuleerd standpunt naar de kamerleden werden gestuurd.

Met de betreffende kamerleden werd intensief gecommuniceerd. Zij hebben aandachtspunten voor de commissie geformuleerd die door de partijcommissie zijn behandeld.

De nieuwe werkwijze heeft tot veel enthousiasme bij de leden van de partijcommissie geleid. De vergaderingen werden aanzienlijk beter bezocht, de participatie bij diverse activiteiten is aanzienlijk toegenomen. Korte lijnen, weinig red tape, geen lijvige rapporten en nuchterheid zijn de trefwoorden geworden van het werk van de partijcommissie.

De volgende punten werden behandeld:

- Het universitair octrooibeleid
- ICT en overheid
- Promotiebeleid op de universiteiten
- Financiering van de Universiteiten
- Innovatie in de gezondheidszorg
- Kennisinvesteringsagenda
- Rol van de lectoren in het HBO
- Relatie onderzoek, innovatie en bedrijfsleven (Van kennis naar kassa)
- Standpunten inzake Biotechnologie
- Inbreng in het verkiezingsprogramma en amendering hierop

16.16 Partijcommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer drs R N van der Plank, voorzitter, mevrouw drs K J Kuperus, secretaris, de heer H Aeijelts Averink, de heer T H H van Alphen, de heer H J B Bakker, de heer mr E A Banki, de heer dr P L Batenburg, de heer J F G M de Beer, de heer dr P P G van Benthem, de heer drs J Boehmer, mevrouw drs M M A Bönninghausen tot Herinkhave-Visser, mevrouw M C M Boorsma-Ruitenbergh, de heer drs M A J M Bos, de heer M Boumans, de heer K P Bouter, de heer dr L M de Brauw, mevrouw M A Brink-Zimmerman, de heer drs L W L Bruijn, de heer prof dr A P Buunk, de heer drs B E van den Dungen, de heer dr P H J M Dunselman, mevrouw prof ddr H M Dupuis, de heer drs A G M van Alzakker, de heer R S Gebel, de heer C A Geldof, de heer drs J de Graaff, de heer mr R P de Graaff, de heer drs R B van der Gronden, de heer S Hesselink, mevrouw S L Hosman-Benjaminse, de heer dr A M A Houtman, de heer drs H F A M Huijsmans, de heer MBI/E. Huisman MBA, de heer drs H R Hurts, de heer drs J J Jansen, mevrouw dr M J Kaljouw, de heer J van der Kamp, de heer prof ddr J E E Keunen, de heer M A Kiel, de heer ddr J L Klompenhouwer MBA-H, de heer J Klompstra, de heer M H C M Lambers, de heer B C de Liefde, de heer A J H van Linder, de heer J Maaten, mevrouw A van Miltenburg, mevrouw M Nielsen, de heer drs A M Nieveen, de heer mr M E M Nuyten, de heer dr R W van Olden, de heer drs R K A P O Olie, de heer A P Oranje, mevrouw F Örgü, mevrouw drs C C Overkamp, de heer F J Perquin, mevrouw A C Pleyte, de heer drs G A van Pruissen, de heer drs H J Raemakers, mevrouw J van Reeuwijk-Werkhorst, mevrouw E M van Rijssen (toehoorder Europees Parlement), de heer M J van der Schaaf, mevrouw G Schalekamp, de heer ir W Schimmel, mevrouw A Schilpaanboord, mevrouw drs E I Schippers, de heer drs Th Schouten, de heer H M Schreurs, de heer prof dr W J Schudel, mevrouw E J Siderius, de heer dr M H G van Soest, de heer L G W Sterkman, de heer drs B Stolk, de heer O Suttorp, mevrouw L. Swart-van Rooij, mevrouw mr P Swenker, de heer Y K Onno Teng, mevrouw J Z C M Tielen, de heer R Treffers, mevrouw M A W Umans-Eckenhuis, mevrouw J Veenendaal, de heer R H Verheesen, de heer prof dr P A Voute, de heer mr drs F H H Weekers, de heer L R van der Wieken en de heer drs A F Zanen.

Algemeen

- Voorzitter: Rob van der Plank; secretaris: Karina Kuperus
- De stuurgroep bestaat uit acht personen: een voorzitter, een secretaris en 6 leden. Om de stuurgroep heen is de partijcommissie gevormd. Door een groeiende belangstelling bestaat de partijcommissie inmiddels uit ongeveer 70 personen. De bedoeling is dat de partijcommissie pro-actief is en met een hoge mate van zelfwerkzaamheid functioneert. De leden van de partijcommissie signaleren onderwerpen die aandacht behoeven en naar aanleiding daarvan voorstellen doen voor nadere uitwerking van een dergelijk onderwerp. Op die manier zijn inmiddels verschillende werkgroepen geformeerd.
- De stuurgroep kent een aantal adviserende leden, zijnde leden van de Eerste en Tweede Kamer.
- De belangrijkste werkgroepen in 2006 waren de werkgroepen preventie en medische ethiek.

Werkzaamheden van de commissie

- De stuurgroep is maandelijks bijeen gekomen op de eerste dinsdag van de maand om de voortgang binnen de partijcommissie en de verschillende werkgroepen te bespreken. De bijeenkomsten van de stuurgroep en de partijcommissie zijn meestal bezocht door Tweede Kamerleden en Eerste Kamerleden. In verband met de verkiezingen heeft de stuurgroep niet vergaderd in november en december.
- De partijcommissie is vier keer in zijn geheel bijeen gekomen (in januari, februari, mei en oktober). In januari is een nieuwjaarsbijeenkomst gehouden met de heer F. de Grave (Zorgautoriteit) als spreker. In februari is de jaarlijkse bijeenkomst met de Minister van VWS gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is de heer H. Hoogervorst

ingegaan op de actuele politieke ontwikkelingen. Tijdens de bijeenkomst in mei is uitgebreid gediscussieerd over het onderwerp 'taakherschikking'. In oktober is gediscussieerd in de partijcommissie over het Visiedocument Jeugdzorg.

- Eind januari heeft de partijcommissie een 'invitational conference' gehouden over het onderwerp preventie. In een discussie met uit diverse invalshoeken betrokken personen en professionals kwamen eerst algemene ethische en praktische aspecten van eigen verantwoordelijkheid en de mogelijkheden daarop in te spelen aan de orde. Met de aldus gevormde bril is vervolgens gekeken naar de praktijk en naar de mogelijke consequenties die het voor de praktijk inhoudt. De kern van de discussie ging over liberale ethiek (liberaal utopia) en de harde noodzaak van preventie van vermijdbare gezondheidsproblemen (resultaat).
- Hoogtepunt voor de partijcommissie dit jaar was het flitscongres op 24 juni over het onderwerp 'keuzes rondom het levenseind'. Tijdens dit congres werden inleidingen verzorgd door prof. mr. dr. D.P. Engberts (hoogleraar medische ethiek), ir. dr. Gerard Schellekens, (voorzitter Stichting Vrijwillig Leven), de heer Hans van Dam (publicist) en Jacques Hoornweg (SCEN-arts). Het congres werd zeer goed bezocht en leidde tot een interessante discussie over dit belangrijke onderwerp.
- De partijcommissie heeft verschillende publicaties uitgebracht, waaronder een evaluatie van de euthanasiewet, een liberale visie op preventie ("Doen of laten"; een aanzet voor een liberale visie op preventie) en een notitie over het onderwerp jeugdzorg ("Voorkomen is beter dan genezen").
- De partijcommissie heeft afspraken gemaakt over samenwerking met de partijcommissie wetenschap & technologie.

16.17 Partijcommissie Tolerantie

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer J R A Nawijn, voorzitter, de heer F A C O Vermast, secretaris, mevrouw R P Duurinck, de heer W R J Kamp, de heer P P Leferink op Reinink, de heer mr R Luchtenveld, mevrouw F Örgü, mevrouw T van Rijthoven, de heer N E Soomer, mevrouw mr P Swenker en mevrouw J Veenendaal.

Algemeen

Structuur van de partijcommissie:

De partijcommissie bestaat uit een voorzitter, een secretaris, leden en adviserende leden. De commissie komt in principe alleen plenair in zijn geheel bijeen. Tijdens deze plenaire bijeenkomsten wordt een onderwerp behandeld op de wijze waarop dat door een of meer leden is voorbereid. Behandeling kan bijvoorbeeld worden ingeleid door een gastspreker.

De partijcommissie kwam bij elkaar op:

14 februari
14 maart
11 april
16 mei

In het verslagjaar is door de commissie aandacht geschonken aan:

Tijdens het verslagjaar zijn geen bijzondere activiteiten door de commissie georganiseerd dan wel rapporten of notities uitgebracht.

Op ad hoc basis is (intensief) contact geweest tussen de partijcommissie en het adviserend lid Luchtenveld inzake Algemeen Overleg en stemmingen m.b.t. homo-emancipatie. Ook is begin 2006 overleg geweest met en input geleverd aan het fractielid Balemans voor het Algemeen Overleg Pesten in het onderwijs. Beide keren is, daar waar mogelijk, samengewerkt met de Landelijke Werkgroep Politiek van COC Nederland.

Helaas bereikte de partijcommissie het droeve bericht dat Walter Kamp op 21 november 2006 is overleden.

De woorden van het lid Van der Biezen verwoorden dit verlies het beste:
"Walter was tot op het laatst zeer betrokken bij het wel en wee van onze commissie en de wijze waarop de commissie zou moeten functioneren. Tijdens zijn ziekbed had ik daarover geregeld contact met hem. Walter was één van de oprichters van de commissie; zijn stellingname en de wijze van verwoording van zijn ideeën, en niet het minst zijn gulle lach, zal ik bijzonder missen."

16.18 Partijcommissie Cultuur en Media

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer R Th M Nederveen, voorzitter, de heer E W W Evenhuis, secretaris, de heer D Akkermans, mevrouw N H vd Broek Laman-Trip, de heer drs A A M Brok, de heer S J W de Bruijn, de heer R F Buurma, de heer M A Doorn, de heer F H van den Engel, mevrouw drs E T Feikema, de heer drs E J A Goossens, de heer S G Th Hulst, mevrouw C J Jonker-Beijersbergen, mevrouw E Kalsbeek-Schimmelpenninck, de heer drs A H J Kocken, de heer drs A F Kranenburg, de heer drs P J H M Luijten, de heer T J Mader, mevrouw A D S M Nijs MBA, mevrouw J A E van Olm-Koenen, mevrouw F Örgü, de heer drs A M Overste, de heer J S Ponsen ing, de heer R T Potjer, de heer H Roeland, de heer W J Rutten, de heer drs H P R J Schoonenberg, mevrouw H E van Valkenburg-Lely en de heer F A C O Vermast.

Algemeen

- De partijcommissie Cultuur en Media stond in 2006 onder voorzitterschap van Ruud Nederveen. Secretaris is Edwin Evenhuis.
- De partijcommissie heeft zich verdeeld in een tweetal subgroepen, te weten een werkgroep Cultuur en een werkgroep Media o.l.v. resp. Arthur Kocken en Stefan de Bruijn. Deze subgroepen zijn verantwoordelijk voor de agendering en inhoudelijke uitwerking van in het jaarplan en door de partijcommissie vastgestelde thema's. De coördinatoren van de respectievelijke werkgroepen vormen samen met de voorzitter en secretaris van de partijcommissie een stuurgroep. De stuurgroep is verantwoordelijk voor de coördinatie en voortgang van de twee werkgroepen.
- De partijcommissie vergadert 2 à 3 keer per jaar. De werkgroepen binnen de partijcommissie vergaderen zoveel als nodig is, wat in de praktijk neerkomt op gemiddeld een maandelijks vergadering van elke werkgroep.
- De partijcommissie heeft zich steeds ten doel gesteld activiteiten in nauwe samenwerking te doen met andere beschikbare expertise en organisaties binnen de VVD en ook expertise aan te wenden van organisaties buiten de VVD. In 2005 en 2006 is het aantal leden substantieel toegenomen met de inbreng van diverse nieuwe expertise en belangstellenden op het terrein van cultuur en media.

Werkzaamheden van de commissie in 2006 – Media

- Naast de reguliere advieswerkzaamheden in 2006 voor o.m. de begrotingsbehandeling van OC&W ten behoeve van de Cultuur en Media-onderdelen, is ook in 2006 vooral aandacht besteed aan de inbreng voor het verkiezingsprogramma. Belangrijke bijdrage was het alternatief voor de passage in het verkiezingsprogramma rondom de publieke omroep. Deze passage in het verkiezingsprogramma stond lijnrecht tegenover de standpunten die op basis van de door de partijcommissie in 2005 vastgestelde nota "Publieke Omroepfunctie in 2005 & 2010" eerder bij de Algemene Jaarvergadering en eerder de Partijraad over het Mediabeleid was bediscussieerd en vastgesteld. De activiteiten van de partijcommissie voor een modern mediabeleid die in de afgelopen 3 à 4 jaar zijn uitgevoerd, en de standpunten die daarop door de partij zijn ingenomen, zijn derhalve bij het verkiezingsprogramma alsnog teniet gedaan.
- Op basis van de nota Publieke Omroepfunctie in 2005 & 2010, heeft de werkgroep media ook een aantal uitgewerkte standpunten uitgebracht. Vanwege het volledige herziene standpunt van de VVD in het verkiezingsprogramma zal een volgende partijcommissie Cultuur en Media deze notities waarschijnlijk volledig moeten herzien, want lijken weinig relatie meer te hebben met het uiteindelijke VVD standpunt in het verkiezingsprogramma. Het gaat dan onder meer om vastgestelde standpunten in onder meer:

- Een liberale visie op 'de overheid in de media' -ten behoeve van de paragraaf 'mediabeleid' in het Liberaal Manifest werd in dit document vooral uiteengezet welke rol de overheid in de media en vooral op het gebied van de publiek omroep zou moeten hebben.
- Lokale en regionale omroepen in de gemedialiseerde toekomst – naar aanleiding van de visie over de publieke functies en de rol van de overheid bij de landelijke publieke omroep behoefde dit een uitwerking voor de lokale en regionale omroepen.
- Publieke functies, publieke taak – waarin een concrete uitwerking van de functies/taken die de landelijke publieke omroep heeft.

Werkzaamheden van de commissie in 2006 – Cultuur

- De werkgroep Cultuur heeft gediscussieerd over amateurkunst, e-culture en diversiteit en werkbezoeken afgelegd. Om ook ruimte te maken voor een wat bredere discussie zijn denkdagen georganiseerd: bijeenkomsten waarin kennis werd gemaakt met een culturele instelling/cultureel erfgoed en vervolgens werd gesproken over doelen en achtergronden van liberaal kunst- en cultuurbeleid. Dit heeft een vertaling gekregen in de verschillende inbrengen die de werkgroep in de afgelopen jaren heeft geleverd voor het liberaal manifest, de leidraad van de VVD-Bestuurdersvereniging voor de gemeenteraadsverkiezingen en het landelijke verkiezingsprogramma. Daarnaast is de gedachtewisseling goed geweest voor het aanscherpen van het denken van de aanwezige werkgroepleden. Verder heeft de werkgroep zich gebogen over de vaste boekenprijs en de cultuurnota systematiek. Naast bovengenoemde inbreng voor de partijdocumenten zijn er vanuit de werkgroep drie aanzetten geleverd voor een breder debat in de partij:
 - een parallelsessie op het partijcongres over cultuureducatie;
 - een themadag over regionaal cultuurbeleid > door gebrek aan aanmeldingen helaas niet doorgegaan;
 - een themadag over cultuur en economie > deze vindt in 2007 plaats.

16.19 Partijcommissie seniorenbeleid

Samenstelling (leden en adviserende leden)

De heer M R van der Heijden, voorzitter, de heer J Goedhart, secretaris, mevrouw drs F M Alsem, de heer dr H J P Beerstecher, mevrouw C A Buursema-Kassel, de heer J P Deighton, mevrouw C A Huigen-van Boven, mevrouw A van Miltenburg, de heer A Otten, de heer B A Otten MIT, de heer mr J E Peper, de heer J L Roos, mevrouw mr M A V Strijk, mevrouw mr P Swenker, en mevrouw H Tichler-Schlemper en mevrouw M C Vos-Maan.

Algemeen

De PC Seniorenbeleid bestaat ultimo 22-11-2006 uit 15 leden. Daarnaast kent de PC Seniorenbeleid 3 adviserende (kamer)leden. Ultimo 22-11-2006 heeft de commissie twee Tweede Kamerleden als adviserend lid en één Eerste Kamerlid. De aanwezigheid van de kamerleden bij de vergaderingen van de commissie wordt in onderling overleg geregeld. Het voorzitterschap is in handen van de heer M.R. van der Heijden. Vanwege gezondheidsproblemen is het voorzitterschap van de heer Van der Heijden vanaf augustus 2006 waargenomen door de secretaris, de heer J. Goedhart.

De commissie vergadert buiten het reces van de Tweede Kamer om in principe ongeveer een maal per maand in plenaire samenstelling. In 2006 was dat zesmaal. Er zijn geen formele subcommissies. Wel is er in 2006 een werkgroep geweest voor de voorbereiding van de 50+ beurs 2006. In de landelijke werkgroep politieke partijen 50+ beurs zijn drie leden van de commissie vertegenwoordigd, de heren A. en B.A. Otten (de laatste als onafhankelijk voorzitter van die werkgroep) en J. Goedhart. Per plenaire vergadering van de Partij commissie Seniorenbeleid waren tussen de 10 en 13 leden aanwezig.

Met als uitgangspunt dat de VVD het Seniorenbeleid in den brede goed in het vizier moet hebben, intern maar ook op landelijk, provinciaal en lokaal niveau, is in 2006 de hoofdactiviteit van de commissie geweest het ondersteunen van het kamerlid Van Miltenburg in het kader van de wetgeving Wmo en de uitkomsten van de Tweede Kamercommissie Ouderenbeleid. Deze laatste nota (Lang zullen we leven) moet nog door de Tweede Kamer behandeld worden.

Tweede grote activiteit van de PC Seniorenbeleid was organiseren van de VVD-stand op de 50+ beurs 2006. Vrijwel alle leden van de commissie hebben gedurende de vijf dagen van de 50+ beurs, samen met vele kamerleden, bewindspersonen en leden van het Hoofdbestuur van de VVD de VVD-stand onder coördinatie van de standcoördinator J. Goedhart gerund. Op de zogenaamde VVD-dag op de beurs is er een presentatie georganiseerd over het thema "Werk en in komen" (de donderdagochtend) alsmede gesprekken en een discussiebijeenkomst met lijsttrekker Mark Rutte (op de zaterdagmiddag).

Derde activiteit van de commissie is de verdere versterking van de netwerkfunctie senioren met de staten- en raadsleden. De Netwerkfunctie is met succes nieuw leven in geblazen. Onder coördinatie van het partijcommissielid C.A. Huigen-van Boven zijn op 3 maart 2006 en op 13 oktober 2006 druk bezochte landelijke bijeenkomsten te Utrecht georganiseerd over de thema's Wmo, de Zorgwetgeving en werk en inkomen voor senioren. Sprekers waren Anouchka van Miltenburg, Paula Swenker en Charlie Aptroot. De belangstelling voor deze bijeenkomsten was groot. De gemiddelde opkomst op de bijeenkomsten was 60 personen, de meesten afkomstig vanuit de provinciale staten. De secretaris heeft op verzoek van de campagneleiding tijdens de verkiezingscampagne op 30 oktober het programma van de VVD waar het ouderen betreft verwoord tijdens een bijeenkomst van de gezamenlijke ouderenbonden in Den Haag.

De partijcommissie Seniorenbeleid is statutair op 22 november 2006 ontbonden.

Bijlage: Ledenadministratie

1.3.1 Afdelingen en centrales

In onderstaand overzicht treft u de samenvoegingen, splitsingen en naamsveranderingen van afdelingen, regio's en centrales aan die in 2006 hebben plaatsgevonden.

Wijzigingen afdelingen, regio's en centrales in 2006

15 maart 2006

De afdeling 3B-hoek is van naam veranderd en wel in **VVD Lansingerland**.

24 maart 2006

De Kamercentrale Gelderland-Arnhem (C) en Gelderland-Nijmegen (D) zijn administratief samengevoegd tot de **Kamercentrale Gelderland (C)**.

24 maart 2006

De afdeling Binnenmaas (**H693**) en de afdeling 's-Gravendeel (H129) gaan samen verder als de afdeling Binnenmaas (**H693**).

3 april 2006

De **VVD-regio Noord Oost Friesland (142N)** is per 3 april 2006 opgeheven.

1 mei 2006

De afdeling Wognum (J565), de afdeling Noorder-Koggenland (J233) en de afdeling Medemblik (J578) gaan samen verder als de afdeling **Medemblik (J578)**.

16 juni 2006

De officiële oprichting van de VVD afdeling Genève (G418) is gebeurd op 16 juni 2006.

19 september 2006

De afdeling Swalmen (R669) gaat verder onder de naam **Roermond (R232)**.

30 november 2006:

De afdeling Mill-Wanroij St. Anthonis (**A706**) is opgeheven en de zeven leden zijn overgeschreven naar nabijgelegen afdelingen.

1.3.1. Ledenontwikkeling

Ontwikkeling ledenbestand 1986-2006

Jaar	Aantal leden per 31 december	Bruto aanmelding	Bruto afname	Netto mutatie	Mutatie in %
1986	84617				
1987	76282	2508	10843	-8335	-10%
1988	68735	2102	9649	-7547	-10%
1989	64554	5026	9207	-4181	-6%
1990	59047	2906	8413	-5507	-9%
1991	55654	1940	5333	-3339	-6%
1992	53754	3905	5805	-1900	-3%
1993	53390	5097	5462	-365	-1%

1994	53465	5195	5120	-75	0%
1995	53465	5066	5066	0	0%
1996	52355	4040	5150	-1110	-2%
1997	52197	4683	4841	-158	-0%
1998	51585	4208	4820	-612	-1%
1999	48991	3182	5776	-2594	-5%
2000	48092	4105	5005	-900	-2%
2001	47441	4130	4781	-651	-1%
2002	45998	5445	6888	-1443	-3%
2003	44099	3289	5188	-1899	-4%
2004	41861	2798	5036	-2238	-5%
2005	40157	3425	5129	-1704	-4%
2006	40849	5812	5120	692	2%

Het ledenbestand is in 2006 toegenomen met iets minder dan 2%.

Ontwikkeling ledenbestand per kamercentrale 2000-2006

Kamercentrale	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Mutatie 2006	Mutatie 2006 in %
A Brabant	5117	5056	4860	4716	4474	4331	4442	111	3%
C Gelderland	5735	5696	5515	5226	4959	4628	4665	37	1%
E Rotterdam	1165	1146	1166	1177	1147	1122	1106	- 16	- 1%
F Den Haag	1723	1680	1736	1711	1622	1515	1639	124	8%
G ZHN	4957	4875	4652	4507	4267	4100	4226	126	3%
H Dordrecht	3818	3761	3524	3369	3118	2955	2943	- 12	0%
I Amsterdam	1531	1557	1617	1644	1642	1529	1689	160	10%
J NHN	2759	2790	2665	2486	2389	2273	2249	- 24	- 1%
K Haarlem	3462	3477	3311	3183	3092	2949	2969	20	1%
L Zeeland	1593	1578	1493	1375	1271	1219	1189	- 30	- 2%
M Utrecht	4169	3982	3949	3830	3633	3432	3514	82	2%
N Friesland	2155	2097	1999	1860	1778	1702	1700	- 2	0%
O Overijssel	2707	2610	2514	2330	2158	2100	2081	- 19	- 1%
P Groningen	1968	1948	1944	1867	1787	1745	1753	8	0%
Q Drenthe	2218	2150	2125	2073	1972	2018	2026	8	0%
R Limburg	2038	2096	2017	1843	1654	1655	1712	57	3%
S Flevoland	787	759	721	710	687	671	715	44	7%
W Algemeen	190	183	190	192	211	213	231	18	8%

28062007

